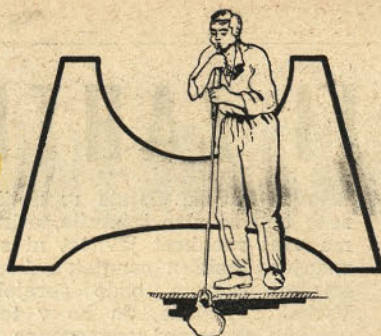

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VIII.

Hrastnik, 6. 9. 1972

Št. 9

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, Strgaršek Jan-ko, Janežič Alojz, Gerhard Jo-že. Odgovorni urednik: Ger- hard Jože. Uredništvo in upra- va: Steklarna Hrastnik. Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Stek- lar« glasila kolektiva Steklar- ne Hrastnik, tel. št. 814-622 — interno 19. Tisk in klišej: AERO kemična in grafična industrija Celje

STEKLARJI ZAHTEVAJO STATUS QUO

Na prvem sestanku članov de- lovne skupnosti Steklarne Hra- stnik, ki je bil v soboto, dne 12. av- gusta 1972 so postavili odločno zahtevo, da se beneficirana delov- na doba za steklarje in še neka- tere druge mora tudi v novem

— Delo na težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih pov- zroča praviloma invalidnost de- lavca. Zato naj se beneficirana za- varovalna doba uredi v invalid- skem zavarovanju in tako odpra- vi dvojno beneficiranje v pokoj-

benificirane. Sedanji sistem fi- nansiranja pa pretežno del bre- mena, ki izvira iz beneficiranja, prevladi od organizacij, ki zahte- vajo beneficiranje, na tiste za- varovance, ki niso udeleženi be- nificiranja. S tem pa se v javno- sti in organizacijah združenega dela ustvarja napačna miselnost, da je beneficiranje za delavce in delovne organizacije najcenejši način pridobivanja zavarovalne dobe in da organizacije lahko na račun pokojninskega zavarovanja rešujejo tudi kadrovske proble- me. Na drugi strani pa večanje stroškov terja rastoče povečeva- nje prispevka vseh zavarovancev in s tem obremenitev gospodar- stva, čemur pa se ravno protivi gospodarstvo.

Komentator dalje izvaja, da se je organ, ki je pripravljajl osnutek zakona in statuta našel v dilemi: ali ohraniti sedanji sistem be- nificiranja, to je pri čim nižji sta- rosti (ne glede na invalidnost in delovno sposobnost) priznavati čim višjo starostno pokojnino in s tem povečati obremenitev go- spodarstva? Ali namesto tega pri- znovati pokojnino predvsem te- daj, ko nastopi pri zavarovancu invalidnost; s tem pa obremenje- vati predvsem organizacije, pri katerih delavci postajajo invalidi in ker je invalidnost večinoma posledica malomarnosti do zago- tovitve čim bolj varnih pogojev dela v delovnih organizacijah, si- liti organizacije, da zboljšajo var- stvo delavcev pri delu. S tem pa v končni fazi znižati ali vsaj sta- bilizirati obremenitev gospodar- stva zaradi beneficiranja.

Osnutek zakona in statuta izha- jata iz druge alternative.

Predlagana ureditev bi zavrla pritisk delovnih organizacij na priznanje beneficiranih delovnih

mest, istočasno pa bi se število upravičencev, uveljavljati pravice pri starostni pokojnini iz be- nificiranja, omejilo. Ocenjuje se, da bi sedanjih 29.000 delavcev, ki delajo na beneficiranih delovnih mestih, na podlagi katerih lahko uveljavljajo starostno pokojnino, to pravico zadržalo tudi po osnu- ku zakona okrog 15.000 delavcev, ostali delavci na že danes (14.000) in še v bodoče beneficiranih de- lovni mestih, pa bi benefikacijo lahko uveljavljali v primeru inval- idnosti, torej pri invalidski po- kojnini.

V osnutku predlagana ureditev naj bi seveda veljala za naprej, torej za bodoče primere. Osnutek se pri tem drži načela pridoblje- nih pravic s tem, da ne jemlje pravic, ki jih imajo sedanji zava- rovanci. Sedanjim zavarovancem je namreč na beneficiranih delov- nih mestih zagotovljeno, da lahko uveljavljajo beneficirano delovno dobo tudi po novem zakonu še pri starostni pokojnini.

V zvezi z ureditvijo, ki jo pred- videva osnutek zakona obstoje tu- di pomisleki pravnega značaja. Namreč nekateri menijo, da Zvez- ni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega za- varovanja ne daje republiškem možnostmi uzakoniti načelo, da se zavarovalna doba s povečanjem lahko uveljavlja predvsem v in- validskem zavarovanju, češ, da bi bilo po Zveznem zakonu možno beneficiranje zavarovalne dobe upoštevati samo v pokojninskem zavarovanju. Drugi zopet menijo, da zvezni zakon ne pomeni oviro za predlagano ureditev v repub- liškem zakonu. O tem bo vse- kakor morala dati dokončno sta- lišče pristojna zakonodajalna pravna komisija skupščine SRS.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Steklarji-pihalci pri izdelavi izdelkov za razsvetljavo

sistemu upoštevati enako kot je to določila Zvezna ljudska skup- ščina.

Upoštevajoč nov sistem benefi- ciranja zavarovalne dobe, se o- snutek zakona in statuta razlikuje od obstoječega sistema, zlasti v teh pogledih:

— Doslej je delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, določila federaci- ja oziroma zvezni zakon. Poslej je to v pristojnosti skupnosti po- kojninskega in invalidskega za- varovanja.

— Najpomembnejša novost je v tem, v katerem primeru lahko zavarovanec uveljavlja pravice iz beneficiranja:

ali v primeru starosti ali v pri- meru invalidnosti.

Po dosedanjem zakonu lahko zavarovanec uveljavlja benefi- ciranja v primeru starosti to je, ko uveljavlja starostno pokojnino — poleg tega pa še v primeru in- validnosti. Po osnutku zakona naj bi zavarovanec uveljavljajl be- nificiranja praviloma v primeru in- validnosti, izjemoma pa v pri- meru starosti, kot je bilo doslej.

Predlagana ureditev je stališče skupščine SRS. Ob obravnavi iz- popolnitve sistema invalidskega in pokojninskega zavarovanja je sprejela skupščina že v letu 1969. Skupščina je namreč glede be- nificiranja delovne dobe zahtevala naj se sprejmejo naslednje re- šitve:

ninskem in invalidskem zava- rovanju.

— Pravico do beneficirane za- varovalne dobe pridobi zavarova- nec ob nastopu invalidnosti.

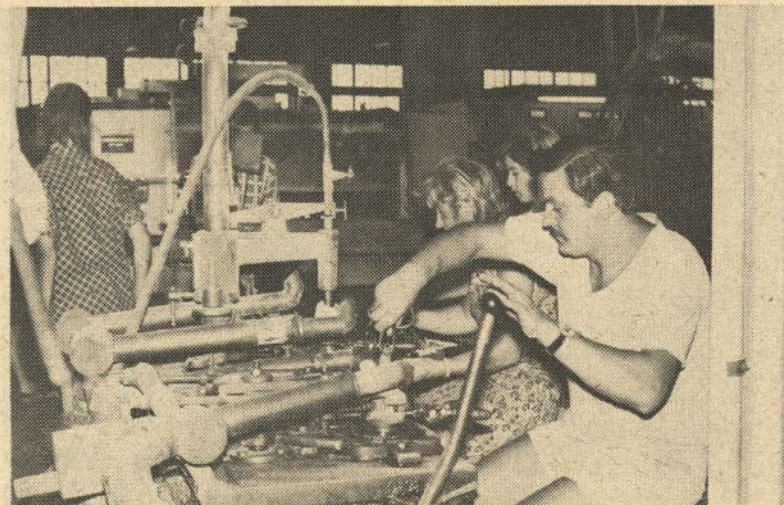
— Samo za delavce na določe- nih delovnih mestih naj se za pridobitev pravice in odmero sta- rostne pokojnine izjemoma upo- števa beneficirana zavarovalna do- ba tudi v pokojninskem zava- rovanju (po osnutku statuta je steklarska industrija v celoti iz- ključena).

V sedanjem sistemu nenehno rastejo zahteve, da se čim večje- mu številu delovnih mest in s tem zavarovancev prizna benefi- ciranje zavarovalne dobe. To na- raščanje zahtev stimulirajo na- slednje okolnosti:

— znižuje se starostna meja za pridobitev starostne pokojnine (od predpisane starosti 60 let, oziroma 55 let, na 55, 50 in celo 45 let), s tem se praktično razvrednoti u- činek starostne meje od 55 na 60 let;

— povečuje pokojninsko dobo in s tem odstotek za odmero po- kojnine, na ta način pa tudi zne- sek starostne pokojnine.

Danes je na območju Slovenije okrog 29.000 zavarovancev, ki so pri nižji starosti in krajši delovni dobi upravičeni do višje starost- ne pokojnine, kot zavarovanci na nebeneficiranih delovnih mestih. Neogibna posledica tega je, da so stroški za te beneficirane starostne pokojnine precej višje, kot za ne-

Strojnik steklar — izdelava izdelkov za kozmetiko

STEKLARJI ZAHTEVAJO STATUS QUO

(Nadaljevanje s 1. strani)

In kaj menijo naši člani delovne skupnosti?

Na samem sestanku je bilo dejansko največ govora o ukinitvi »benifikacije« za steklarsko industrijo. V prvi vrsti so v razpravi poudarili, da so steklarji potrebovali dolgo časa, da se jim je priznala benifikacija. V ta namen je bila pokrenjena akcija vseh jugoslovanskih steklarjev in so morali pristojni organi ter službe izdelati drage medicinske elaborate, izvršiti strokovne meritve, pregledati delovna mesta, ugotoviti škodljivost delovnih pogojev in možnosti njihove odprave, da je Zvezna ljudska skupščina priznala benifikacijo. Sedaj pa se sprašujejo, kako je mogoče brez naknadnih meritev, preveritev odvzeti benifikacijo, o kateri opravičenosti so bili prepričani zakonodajni organi, instituti in ostali. Delavci steklarske industrije ne oporekajo benifikaciji tistim, ki jo imajo priznano oziroma bodo imeli priznano po sedanjem osnutku, vendar v primerjavi z rudarji gre samo za to, da je rudar zaposlen pod zemljo, da ob-

delovna mesta. Ostale republike se o tem še niso izjasnile, oziroma vsaj zaenkrat javnost ni seznanjena kakšen osnutek zakona oziroma statuta bodo sprejele. Vsekakor izgleda, da bo v tem pogledu verjetno zavarovanec iz republike Slovenije, v kolikor bodo ostale republike vprašanje rešile drugače, prikrajšan. Taka rešitev pa vsekakor ni v skladu z načelom enotnosti socialnega zavarovanja, še zlasti predvsem zato, ker se je akcija za priznanje benifikacije vodila enotno v vseh republikah. Dokumentacija, na podlagi katere je bila priznana benifikacija, je strokovna in verjetno pravno pomembna za vse organe enako. Iz tega naslova je zato skoraj nemogoče, da pride do različnih sistemov odločanja po posameznih republikah.

Mnenje članov delovne skupnosti je v tem, da v kolikor se obstoječi medicinski dokumentaciji o škodljivosti ne verjame, ne verjame tudi temu, da se škodljivost ne da odpraviti, naj se ponovno ob že obstoječi dokumentaciji zbere nova, dodatna, v kolikor je potrebno in predloži strokovnim

trebno vplačati večji prispevek, bodo o tem odločili samoupravni organi in se bo ta prispevek plačal. Za dosego cilja, pa se je treba povezati s Steklarno Rogaška Slatina, in poslovnim združenjem steklarske industrije ter sindikati,

da se dokaže upravičenost benifikacije. Tu ne gre za izsiljevanje, ne gre za politično vprašanje, gre samo za pravice upravljanja tistega, kar določenim članom, ki delajo na takih delovnih mestih pripada.

Zidarja Fišnar Ivan in Crnkovič Milan pri obnavljanju A. banje

REZULTATI AVTOMATSKE PROIZVODNJE V MESECU JULIJU

Po rezultatih avtomatske proizvodnje v mesecu juliju opazimo še bolj kot v mesecu juniju, da je problem kadrov in vzdrževanje strojev in naprav v avtomatski proizvodnji eden od glavnih vzrokov slabe proizvodnje in velikega odpadka. Poleg teh problemov je bila še velika vročina in mnogo zastojev zaradi izpada električne energije, ki je znatno vplivala na redno proizvodnjo. Tudi asortiman izdelkov je bil precej obširen in zahteven, predvsem na stroju IS IV.

Rezultati proizvodnje za posamezne stroje so bili naslednji: IS I. je proizvajal stekleničke za Etol Celje, Vemad, miniaturke za konjak in stari graničar, 20 gr stekleničke za penicilin. Količinsko je bil plan dosežen s 84 % in po vrednosti 67 %. Povprečni odpadki so bili 18,3 %. Največji odpadki so bili pri steklenicah za konjak (miniaturke) 22,6 % in pri 20 gr penicilinkah 16,5 %.

IS II. je proizvajal steklenice za medicino 20 gr, čokančice 1 dcl in vegeto 80 gr in 160 gr.

Količinsko je bil plan dosežen z 89 % in po vrednosti s 109 %. Povprečni odpadki so znašali 22,7 %. Tudi na tem stroju je odpadki iznad normativov predvsem pri steklenicah 1 dcl čokančič, kjer je odpadki znašal 31,5 odstotka. Je pa to povsem nova proizvodnja in je razumljivo, da je zaradi tega večji odpadki. Večji odpadki so bili tudi pri steklenicah za vegeto 160 gr in to 16,3 odstotka.

Stroj IS III. je proizvajal ves mesec stekleničke za penicilin 8 gr. Količinsko je bil plan dosežen z 92 % in po vrednosti z 92 %. Povprečni odpadki so znašali 19,7 %. Rezultati niso zadovoljivi na tem stroju. Proizvodnja je imela izredne težave zaradi večjih popravil in fidru. Problem je bil tudi zaradi orodja in modelov. Na slabšo proizvodnjo so vplivali tudi letni dopusti.

Stroj IS IV je imel poleg stiskalnice najslabšo proizvodnjo in največji odpadki. Proizvajal je pitralonke 25 gr in 50 gr (izredno zahtevna steklenica) stelo 100 gr in 100 gr kininke.

Količinsko je bil plan dosežen s 73 % in po vrednosti s 77 %. Povprečni odpadki so znašali 38,3 %.

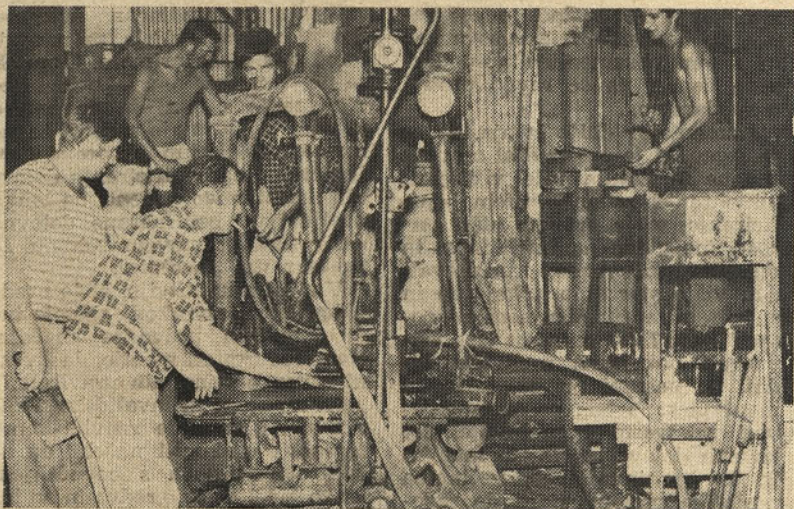
Največje težave so se pojavile pri proizvodnji pitralonk, saj je bil odpadki pri 25 gr pitralonkah 58,8 % in pri 50 gr pitralonkah 42,5 %. Izredni odpadki so bili tudi pri steklenici stella, ki je znašal 32,4 %. Vzrok za tako velik odpadki je v večkratnem popravilu orodja in zahtevnosti steklenice.

Stroj H-28 je proizvajal ves mesec kozarce 2 dcl za žigosanje in kozarce 2 dcl za dekoriranje. Količinsko je bila dosežena proizvodnja s 74 % in po vrednosti s 76 %. Povprečni odpadki so bili izredno visoki in to 22,5 %. Plan za ta stroj je visok. Bilo je med mesecem veliko popravil in zastojev zaradi izpada električne energije. Težave pa so bile tudi zaradi kadrovske zasedbe in vzdrževanja stroja.

Stroj P 12 stiskalnica je imel najslabšo proizvodnjo. Proizvajal je zaščitna stekla 60 W za izvoz, kozarce 0,05 in 2 dcl. Količinsko je bil plan dosežen s 75 % in po vrednosti s 83 %. Povprečni odpadki so znašali 32,9 %, izredni odpadki so bili pri zaščitnih steklih 60 W, kjer je bil 40,1 %. Tudi pri kozarcih je bil velik odpadki, kar 19,2 %. Pri proizvodnji na stiskalnici so še vedno največji problemi orodje in modeli, kar povzroča zelo velike zastoj.

Skupno so vsi avtomati proizvedli 14.779.976 komadov izdelkov v vrednosti 5.995.842,03 din. Plan je bil dosežen z 88 % količinsko in po vrednosti z 80 %.

Povprečni odpadki so bili 25,7 odstotka.

Steklarji na strojni stiskalnici pri izdelavi pepelnikov

stoji večja nevarnost, medtem ko je škodljivost in težina pogojev dela steklarja enaka, v določenih pogojih pa še težja in večja.

Nevzdržno je tudi dejstvo, da je samo v osnutku slovenskega republiškega zakona in statuta skupnosti že predvideno stališče ukinitve benifikacije za nekatera

organom. Prav bi bilo, da bi se tisti, ki so v osnutku predvideli ukinitve, skupaj s svojimi strokovnimi organi o pogojih dela prepričali tudi na delovnem mestu.

Sklep je enoten, benifikacijo je treba obdržati, v kolikor bo po-

Steklarji na stroju »LAJKA« — izdelava razsvetlovnih teles

VSE PO SAMOUPRAVNEM SPORAZUMU

V mesecu juliju in avgustu so delovne organizacije pripravile ustrezajočo dokumentacijo oziroma podatke za primerjanje doseženih razmerij v delitvi dohodka z dogovorjenimi merili po samoupravnem sporazumu, nato pa so v začetku meseca avgusta na skupnem sestanku preverile, če se vse podpisnice (Steklarna Hrastnik, Steklarna Rogaska Slatina, Steklarna Hrpelje, Steklarska šola Rogaska Slatina) držijo določil samoupravnega sporazuma. Na sestanku so zlasti razpravljali kako odgovoriti sekretariatu za delo, ki je steklarsko industrijo kot celoto opozoril, da so osebni dohodki v primerjavi s prvimi tremi meseci preteklega leta neprimerno porasli in sicer, da so porasli osebni dohodki za 25 %, na drugi strani pa se zmanjšala produktivnost (verjetno po količini komadov) za 5 %. Sekretariat je ugotovil, da se je pri izplačevanju osebnih dohodkov in uveljavljanju mase za osebne dohodke treba držati izhodišč, po katerih morajo sredstva za razširjeno reprodukcijo in akumulacijo hitreje naraščati kot pa naraščajo sredstva za osebne dohodke. Iz grobih in enostavnih podatkov, ki so bili sekretariatu na razpolago iz statističnih poročil vsekakor ta organ ni mogel dobiti ustrezajoče slike moči gospodarskega porasta v steklarski industriji.

Na sestanku so ugotovili, da je ocena sekretariata nepopolna, enostranska, in sicer zaradi tega, ker ni imel na razpolago podatkov, ki so bistvenega pomena za ugotavljanje, če se delovna organizacija drži ustrezajočih izhodišč. Na sestanku so dalje ugotovili, da je potrebno, če se dela kakršna koli primerjava, v prvi vrsti upoštevati realizacijo proizvodnje po zaposlenem članu, nadalje je treba to proizvodnjo prikazati količinsko — komadno in vrednostno. Sele ti podatki dajejo jasnejšo sliko o pravnem poslovanju. Na sestanku niso mogli mimo dejstva, da je bila steklarska industrija po svojem povprečnem osebnem dohodku daleč, daleč zadaj za slovenskim povprečjem, da niti ne govorimo o najnižjih osebnih dohodkih. Podjetja so upoštevala napotila in resolucije sindikatov glede najnižjih osebnih dohodkov in ker gre v tej proizvodnji za mnoge pomožne delovne sile, je ob povišanju osebnih dohodkov porasla tudi masa sredstev za osebne dohodke. Če pa upoštevamo pogoje dela, ki so v steklarski industriji, bi moral biti povprečni osebni dohodek ob primerjavi drugih industrij nad republiškim povprečjem. Nizki osebni dohodki so bili tudi odraz iz razlike fluktuacije PK in KV delovne sile v neposredni proizvodnji stekla. Če upoštevamo, da je steklarski poklic zelo deficitaren, je bilo nujno potrebno zvišati osebne dohodke in jih približati republiškemu povprečju, in sicer po posameznih kategorijah uskladiti z ostalimi panogami, v kolikor so se podjetja hotela delno zavarovati pred drugače nerešljivimi kadrovskimi problemi. Po izračunu povečanja osebnega dohodka vseh podpisnih se je osebni dohodek za prvih 6 mesecev letošnjega le-

ta napram istemu obdobju preteklega leta povečal za 28 %. Pri vsem tem pa gre ta porast največ na račun Steklarne Hrastnik, ki je imela v preteklosti v lanskoletnem obdobju znatno nižje osebne dohodke od ostalih podpisnic in predstavlja njeno povečanje 46 % povprečnega osebnega dohodka. Samo dobri rezultati in povišanje produktivnosti, sprememba asortimana, so omogočile tak porast osebnih dohodkov. Tudi če gledamo ostale rezultate kot celotni dohodek, dohodek podjetja in neto sklade, pri vseh podpisnicah opažamo, da so ta sredstva kljub visokemu

porastu osebnih dohodkov še hitreje naraščala in so s tem podpisnice izpolnjevale in uveljavile temeljno izhodišče gospodarskega razvoja. Tudi pri najnižjih osebnih dohodkih je opaziti velik porast in ni osebnega dohodka, ki bi bil izpod 800 din mesečno s poudarkom, da se že večina osebnih dohodkov kot najnižje kategorije z ustrezajočimi dodatki za počno delo, vročino in ostalo, giblje okoli 1.000 din. Samo člani, ki ne smejo opravljati nočnega dela, ki so brez delovne dobe in se zaposlijo kot nekvalificirani delavci, imajo najnižji osebni dohodek 900 din.

Tudi najvišji osebni dohodki niso prebili meje, ki jih določajo samoupravni sporazumi, in se gibljejo od 3552 do 5.885 din glede na merila samoupravnega sporazuma. Tudi ostala izplačila dnevnice, kilometrina, odpravnina in drugo je bilo izplačano v skladu s samoupravnim sporazumom tako, da ni bilo ugotovljeno, da bi podpisnice kršile samoupravni sporazum.

Navedemo naj še to, da se v zvezi z družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom pripravljajo ustrezne spremembe, o katerih pa bomo še poročali.

POZIV NA SOLIDARNOSTNO AKCIJO ZA POMOČ PRIZADETIH V POMURJU

Vsak naj prispeva vsaj 2 % svojega enomesečnega zaslužka.

Na pobudo mnogih delavcev iz več delovnih organizacij in občin začenjamo solidarnostno akcijo za pomoč severovzhodni Sloveniji predvsem Pomurju, kjer so bili ob zadnjih poplavih in neurju hudo prizadeti kraji in ljudje in je nastala velika škoda, ki je prebivalci teh območij ne zmoglo sami nadomestiti.

Takoj po veliki naravni nesreči, ki je prizadela ta del Slovenije, so bili na pristojnih mestih sprejeti najnujnejši ukrepi za preprečitev najhujših posledic oziroma za zaščito prebivalstva in ljudskega imetja. Izvršni svet je odobril večja sredstva za prvo socialno pomoč posameznikom, Ljubljanska banka je že odobrila posebne kredite, Socialistična zveza in Rdeči križ pa sta organizirala med občani zbiralno akcijo za takojšnjo pomoč prizadetim. Prav tako so storili prve ukrepe še drugi odgovorni dejavniki v republiki, predvsem pa so se organizirano lotili samopomoči v prizadetih krajih. Vendar vsi ti ukrepi in vse te akcije še vedno niso dovolj obsežne in dovolj učinkovite, da bi odpravili vsaj tiste posledice, ki ogrožajo normalno življenje in delo ljudi teh krajev in njihov nadaljnji razvoj.

Zato povzemamo pobudo našega članstva, delovnih organizacij in občin, da se organizira široka vseslovenska solidarnostna akcija za pomoč prizadetim območjem v severovzhodni Sloveniji, predvsem Pomurju. *Zato pozivamo vse delavce v podjetjih in ustanovah, da dajo v ta namen najmanj 2 % svojega čistega enomesečnega zaslužka*, delovne organizacije pa naj po svojih možnostih prispevajo sredstva iz sklada skupne porabe. Pri tem naj opozorimo na pobude nekaterih delovnih organizacij, da z delom na en prosti dan ali v drugi obliki ustvarijo dohodek, ki ga namenjajo za pomoč prizadetim v Pomurju.

Že samo z 2 % prispevkom od mesečnega zaslužka bomo lahko zbrali nad dve milijardi starih dinarjev, če se bodo vsi solidarnostno odzvali pozivu na pomoč. To nam kaže, kako pomembno je, da se odzovemo res vsi, kajti prav

v tem, v tej vsesplošni solidarnosti je naša moč in jamstvo, da smo zmožni obvladati tudi posledice takšne naravne nesreče, kakršna je zdaj zadela Pomurje in nekatere druge kraje.

Ob tem je še posebej pomembno, da bo pomoč hitra. Zato zagotovimo svoj prispevek že ob prvem izplačilu osebnih dohodkov, najpozneje pa v dveh mesecih.

Vemo, da z zbranimi sredstvi še ne bomo zagotovili obnove vsega in da ne bomo mogli nadomestiti vse škode, toda ta sredstva, ki jih bomo zbrali, naj bi bila tista temeljna vsota, ki jo bodo lahko samoupravni družbeni dejavniki v prizadetih krajih uporabili kot nujno potrebna sredstva za različne takojšnje posege in ukrepe, da preprečijo novo škodo, ki lahko nastane zaradi posledic poplav, in da čimprej zagotovijo normalne možnosti za delo in razvoj teh krajev.

Upravni odbor bo razporejal sredstva kot nepovratna in po predloženih programih prizadetih

delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in občin. Sredstva bo odobral predvsem za:

— neposredno pomoč delovnim organizacijam, ki so jih prizadele poplave in jim ogrozile normalno proizvodnjo, ter za regrese v kmetijstvu in to predvsem z namenom, da se ohrani stalež živine;

— obnovo najnujnejših javnih komunalnih objektov in naprav.

Zato, da bodo sredstva, ki jih bomo zbrali, kar najbolj uporabljena in za namen, za kakršnega bodo dana, bo odgovoren poseben odbor, ki bo organiziral in spremljal vso akcijo. Sredstva se bodo zbirala v poseben sklad in na poseben račun in bo z njimi upravljala upravni odbor, sestavljen iz predstavnikov delovnih skupnosti ter pobudnikov akcije, kakor tudi iz predstavnikov območij, ki so bila najbolj prizadeta. Odbor bo sproti obveščal javnost o poteku akcije in o porabi zbranih sredstev. Svoje delo bo usklajeval z drugimi pristojnimi dejavniki v republiki.

Začela se je revizija invalidov

V začetku leta je komunalna skupnost za zdravstveno zavarovanje na podlagi pripomb glede na odločbe poslala obširno poročilo za vsakega posameznega invalida glede na obračun razlike, kakor glede na ponovne preglede. Posamezni invalidi so bili od podjetja obveščeni o pripombah, ki jih je imelo podjetje, kakor o odgovorih, ki jih je poslala skupnost zdravstvenega zavarovanja. O vprašanju ponovnih pregledov je razpravljal tudi odbor za poslovno politiko in v mesecu marcu 1972 sprejel ustrezajoč sklep, da se na podlagi sporazuma s skupnostjo izvrši ponoven pregled zdravstvenega stanja vseh invalidov. Zadnje čase smo pričeli, da posamezni invalidi dobivajo pozivnice od zdravniške komisije glede ponovnih pregledov. S tem v zvezi pa jim lečeči zdravnik ne da bolniškega staleža, temveč samo napotnico za ustrezajoče primere. Ob tej priliki posredujemo sklep poslovnega odbora, ki se glasi:

Po sklepu odbora za poslovno politiko z dne 3. 3. 1972 se mora

delovne invalide ponovno napotiti na pregled II.-stopenjske komisije. Pristojno službo pooblašamo, da se predhodno na pokojninskem zavarovanju pozanima glede plačila stroškov zdravniških pregledov, potne stroške pa bi financirala Steklarna Hrastnik.

Služba je dne 7. 4. 1972 poslala skupnosti, na podlagi razgovora z dr. Ivanom Pinteričem, spisec vseh invalidnih oseb pri Steklarni Hrastnik, na podlagi predhodnega razgovora, in sicer neposredno v roke dr. Ivanu Pinteriču.

Iz tega izhaja, da članom-invalidom delovne skupnosti, ki so napoteni na ponoven zdravniški pregled, v kolikor nimajo te obveznosti določene v sami odločbi, ko plača vse stroške skupnost invalidsko pokojninskega zavarovanja, plača ustrezajoče stroške Steklarna Hrastnik. V takem primeru imajo osebe pravico do izrednega plačanega dopusta in ostalih potnih stroškov po našem pravilniku.

OBVESTILO

vsem vodjem EE, oddelkovodjem
in izmenovodjem v delovnih pro-
storih gospodarske organizacije
Steklarne Hrastnik.

GIBANJE LJUDI NA DELU IN TRANSPORT

Glede na to, da v vseh delovnih prostorih vpeljujemo in uporabljamo ročni in mehanizirani transport z vso potrebno embalažo ter načinom nakladanja — paletizacija, opozarjamo vse zgoraj omenjene odgovorne osebe v podjetju, ki delajo neposredno v procesu proizvodnje, na njihovo delovno dolžnost, ki je vezana tudi na normalno odpremljanje gotovih izdelkov iz delovnih obratov. V skladu z 22. in 23. členom Temeljnega zakona o varstvu pri delu, v katerih so določena splošna načela za varstvo ljudi na delu, so omenjena tudi napačila za izvajanje normalnega gibanja ljudi na delu in transporta.

Določeni so pogoji, po katerih je treba zlasti zagotoviti, da so pri upravljanju sredstev za ročni in mehanizirani prevoz delavcev (dvigala — lifti) in tovora (ročni vozički, viličarji, avtomobili, žerjavi itd.) zavarovani tisti, ki s takšnimi sredstvi ravnavajo in tisti delavci, ki jih utegne spraviti v nevarnost premikanje oziroma gibanje transportnih sredstev.

Torej poti, prehodi in druga transportna mesta v delovnih prostorih, po katerih hodijo delavci ali se opravlja transport, morajo biti označeni s predpisa-

nimi barvami v predpisanih razdaljah (glavne transportne poti so široke najmanj 1,5 m, poleg tega pa se mora upoštevati še širina tovora, ki se v povprečju jemlje 0,80 m, stranske poti pa najmanj 1 m). Vse vozne poti morajo biti opremljene s potrebnimi opozorili in znaki za transport ter morajo te vsi zaposleni upoštevati, da vlada varnost gibanja ljudi in prevoz blaga na transportnih poteh.

Zato je potrebno, da se z obvestilom seznanijo vsi odgovorni vodje na vseh izmenah, da njihovi delavci spoštujejo metražo in označbe transportnih poti v svojih in drugih oddelkih, v kolikor to narava dela zahteva, ter da oskrbijo za čim boljše in ekonomičnejše skladiščenje steklenih polizdelkov, izdelkov in embalaže, da s tem ne ovirajo normalnega poteka transporta iz omenjenih delovnih prostorov.

Kot posledice, ki se že pojavljajo, v nekaterih primerih delovnih nezdov v zvezi s poškodbami delavcev, ki so utrpeli poškodbe na transportnih poteh v tovarni, postavljamo tudi vprašanje odgovornosti. Odgovorni za normalen potek notranjega trans-

porta in za morebitne nezgodne posledice so:

— voznik transportnega sredstva,

— njegov vodja,

— vodja delovne izmene oziroma oddelkovodja, ki ni v dovoljni meri poskrbel za proste transportne poti v svojem delovnem obratu, da bi se lahko normalno odvijal transport z najrazličnejšimi transportnimi sredstvi (ročni in mehanizirani).

— za nastalo nezgodo na transportnih poteh pa je lahko odgovorna tudi poškodovana oseba, oziroma član kolektiva, ki ni upošteval zahtev za varni potek transporta na svojem delovnem mestu, v kolikor se krivda dokaže v breme poškodovanca, ki je kršil rezervirani transportni prostor iz neupravičenih razlogov.

Ker je vedno gostejši promet z različno transportno mehanizacijo v podjetju, želimo s tem sestavkom opozoriti vse odgovorne v podjetju in neposredno same delavce in šoferje — člane kolektiva na delovnih mestih, da skrbijo za red in disciplino na glavnih in stranskih transportnih poteh, da ne postane nesreča predmet nesoglasja med člani kolektiva.

Obenem opozarjamo vse upravljalce transportnih sredstev in naprav (lifti, viličarji, šoferji avtomobilov in uporabniki ter izvajalci ročnega transporta), da spoštujejo dovoljeno hitrost, predpisano po obratih tovarne, ter da z vso budnostjo in spretnostjo izvajajo normalen, ekonomičen in varen promet na vseh transportnih poteh v Steklarni Hrastnik.

Služba varstva pri delu

IZVRŠNI ODBOR SINDIKATA JE RAZPRAVLJAL

Osrednja točka razprave na prvi seji po letnih počitnicah je bila obravnavanje predloga novega zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. Predvsem je bil namen razprave, poglavje, ki govori o zavarovalni dobi, ki se šteje s povečanjem, tako imenovana beneficirana delovna doba. Razprava je bila jasna in je sprejela naslednja stališča:

— Izvršni odbor se ne strinja, da z novim predlogom zakona o beneficirani delovni dobi niso upoštevani delovna mesta steklarske industrije, ki jim je bila po zveznem zakonu o socialnem zavarovanju priznana.

— Izvršni odbor smatra, da to ni v skladu s hotenji delovnih ljudi. Predvsem pa zaradi tega, ker je bilo z jasnimi argumenti predočena in dokazana zveznim organom upravičenost za beneficirano delovno mesto v steklarski industriji. Nerazumljivo je, da sedaj predlog republiškega zakona tega ne upošteva.

— Izvršni odbor je zaključil, da se v okviru sindikalne organizacije vse uredi, da se informira republiški odbor sindikata industrije in rudarstva o našem stališču.

— Predlagamo, da obiščejo predstavniki naše sindikalne organizacije republiški odbor sindikata in preučijo naše stališče. Za obisk določijo predsednika Adolfa Haberla in še enega člana kolektiva, poleg tega se bo tega razgovora udeležil še direktor podjetja tov. ing. Maks Mrčina in dr. Vukomanovič.

— Izvršni odbor sprejme zaključek, da se mora v kolektivu tolmačiti nov predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. To tolmačenje izvršijo za to pooblaščen osebe od socialnega zavarovanja, ki so sposobne članom kolektiva odgovarjati na zastavljena vprašanja. Tolmačenje se bo izvedlo do 15. septembra 1972.

— Ker zakon prinaša izredno veliko novosti v pogledu invalidskega in pokojninskega zavarovanja želimo, da bi se čim več članov kolektiva udeležilo tega tolmačenja.

Pod drugo točko so obravnavali predlog za pomoč poplavljenecem v višini 2 % od neto osebnih dohodkov.

— Izvršni odbor se pridružuje akciji ostalih kolektivov in republiškega odbora sindikata in predlaga kolektivu, da tudi prispevajo 2 % od neto mesečnega osebnega dohodka. Sklicali bodo zbor delovnega kolektiva in se o tem pomenili. Predlagajo, da se pomoč obračuna od plač za mesec avgust.

— Ker so želje, da bi kolektiv prispeval tudi določena sredstva iz sklada skupne porabe, smatra izvršni odbor za pravilno stališče strokovnega kolegija podjetja, da nam ni možno dati prispevek iz sklada, ker je naš kolektiv sam utrpel škodo po vdoru vode.

Izvršni odbor se strinja s predlogom tov. direktorja, da se za avgust izplača 1,25 din vrednost točke. Po temeljiti obravnavi strokovnega kolegija je predlog realen, kajti v mesecu juliju so bili izredno slabi rezultati po količini in vrednosti, ter bi vsako povečanje vrednosti izplačilne točke prineslo večjo negativno razliko pri izplačanih osebnih dohodkih.

Predlog je, da se za mesec september izplača doseženo vrednost točke, ker pričakujemo, da se bo v tem mesecu že uskladila proizvodnja in da bodo rezultati boljši. Tudi za mesec avgust pričakujemo že malo boljše rezultate poslovanja.

Obravnavali so tudi predlog komisije glede nočnega dela žena in mladine. Predlog so v celoti podprli in menili, da moramo čimprej realizirati vsaj to, kar je v sedanjih možnostih mogoče.

rigo

Obveščanje in odločanje

Pred leti smo začeli izdajati naše glasilo »Steklar« prav z namenom, da bi o vseh pomembnejših dogodkih v kolektivu obveščali člane kolektiva. Po nekajletnem izhajanju je list prejel od nekaterih zunanjih kritikov mnenje, da je naše glasilo eno od boljših v Sloveniji, pa tudi med člani kolektiva lahko ugotovimo, da je list izredno priljubljen in tudi čitan.

Vse to pa še ni dovolj. V našem listu največkrat manjka, kljub izrednemu prizadevanju glavnega urednika, prav člankov, ki se nanašajo na obveščanje članov kolektiva o večjih samoupravnih odločitvah, o delu Osnovne organizacije Zveze komunistov, o pomembnejši problematiki v proizvodnji, o delu drugih družbeno-političnih organizacij itd. Tu mislim predvsem na javnost dela omenjenih organizacij.

Če že govorimo, večkrat pa ne delamo tako, da naj bi bili vsi delavci kar najbolje obveščeni o odločitvah samoupravnih organov, potem tudi tu nekaj manjka. Tolažimo se s tem, da bi morali člani delavskega sveta prenašati tistim, ki so jih izvolili, kaj so sklenili na sejah samoupravnih organov, potem verjetno lahko ugotovimo, da takšno obveščanje ni zadovoljivo. Najbolj pereče pa je seveda vprašanje, da delavca šele obvestimo o sklepu, ne da pa se mu večjih možnosti, da bi sam o tem tudi odločal. Zadnje čase se mnogo piše in sliši, da bi morali delavci v okviru temeljne organizacije združenega dela npr. odločati o delitvi dohodka in drugem. Ali prihaja pri nas do takšnega neposrednega odločanja?

Veliko besed je izrečenih o stroških. Kaj lahko delavec v našem primeru, razen da direktno pazi na svojem delovnem mestu, stori in pomaga na tem področju.

Ne bi želel pisati še nadalje o teh problemih in temah, vendar sem popolnoma prepričan, da bi morali posamezni predlogi, ki se nanašajo na bistvene odločitve v samoupravnih organih, najprej pred množico in nato šele pred ozek krog »odločevalcev«.

Z vsem tem želim poudariti, da bi bilo potrebno, da se tudi vodilno osebje našega kolektiva aktivneje vključi v obveščanje, to je, da pišejo za list »Steklar« vsaj tiste bistvene probleme, ki zadevajo celoten kolektiv. Nema lokrat se namreč zgodi, da mora urednik skoraj modelovati, da dobi informacije neposredno od vodilnih, ki bi že samoiniciativno morali priti do tega, da je nujno in potrebno obveščati člane kolektiva.

Namen članka je predvsem spodbuditi tiste, ki naj bi bili že po službeni dolžnosti zadolženi, da skrbijo, da so člani kolektiva o vseh važnejših odločitvah pravočasno obveščeni. Izgovorov tu ne bi smelo biti, niti ne se ne bi smeli dvomiti o temah pisanja. S tem lahko samo pridobimo in to v prvi vrsti, da bodo člani kolektiva kar najbolje obveščeni, na drugi strani bo porasla kvaliteta lista in nenazadnje se bo vsekakor olajšalo delo uredniškega odbora.

Mogoče ta članek ni najbolje skrojen, upam pa, da se bo dalo razbrati, kaj sem želel povedati. Pričakujem odmev na tole pisanje.

Član uredniškega odbora

NADZIDAVA IN ADAPTACIJA OSNOVNE ŠOLE NA DOLU PRI HRASTNIKU JE KONČANA

V skladu s programom razvoja šolstva in otroškega varstva na območju občine Hrastnik ter odloka o ustanovitvi sklada za negospodarske investicije v letu 1967, je občinska skupščina Hrastnik v minulemu letu sprejela sklep, da nastopi kot investitor pri nadzidavi in adaptaciji osnovne šole na Dolu pri Hrastniku. S tem je rešeno vprašanje šolskih prostorov na tem območju vsaj za nekaj let. Učilnice so prostorne in svetle in učenci v njih se udobno počutijo.

Investicijsko tehnično dokumentacijo za ureditev šolskega objekta je izdelala projektantska organizacija »AZA« iz Ljubljane, po odgovornem projektantu dipl. inž. arh. Ivu PASKULINU. Na tej osnovi je bila 13. julija 1971 sklenjena med investitorjem, t. j. skupščino občine Hrastnik in izvajalcem del, t. j. Splošnim gradbenim podjetjem Hrastnik ustrežna pogodba za vsa gradbena in obrtniška dela v višini 1.500.000 din. Izvajalec del je pravočasno prejel vso potrebno investicijsko tehnično dokumentacijo, na podlagi katere je pričel z izvajanjem del 28. julija 1971.

Med delom so od časa do časa nastopale večje težave, ki jih je moral tako izvajalec del kot projektant sproti odpravljati. Težave so nastopale predvsem pri raziskavah obstoječih betonskih konstrukcij, zaradi trenutnega pomanjkanja nekaterih materialov in končno tudi vremenske prilike niso bile najbolj ugodne. Naštete in tudi navedene težave so imeli za posledico, da so se dela na šoli nekoliko zakasnila.

Med izvajanjem del se je tudi pokazalo mnogo več nepredvidenih del, kot pa je bilo prvotno predvideno. Posledice so izhajale predvsem iz dveh razlogov. Šola kot celota je bila zgrajena pred več kot 45 leti. Takrat je bil način gradnje precej drugačen kot je danes in dalje je znano, da je bila stavba močno poškodovana med II. svetovno vojno zaradi zračnega napada. Nadzidava objekta in popravila oken so zahtevala obnovitev fasade, za kar je bila sklenjena z investitorjem in izvajalcem del dodatna pogodba za znesek v višini 140.000 din. Za novo zgrajene učilnice je bila kupljena nova oprema kot so mize, stoli in ostali potrebni pripomočki, ki služijo in so potrebni za šolske namene. V vseh že prej obstoječih učilnicah je bila inštalirana popolnoma nova elektroinštalacija, kakor tudi na hodnikih, v telovadnici ter v sanitarnih prostorih. To delo je bilo nujno izvršiti, ker je bila obstoječa električna napeljava preperela, skratka dotrajana in je prihajalo do kratkih stikov oz. do čestih prekinitev. Prav lepo so bili prepleksani vsi prostori v notranjosti šole. Poseben problem je nastal pri beljenju hodnikov in sanitarnih prostorov, kjer je bilo potrebno na novo ometati skoraj vse stene zaradi odpadlosti starega ometa. Razumljivo, da je to delo povzročilo dodatne stroške, poleg še ostalih že opisanih, nepredvidenih del kakor tudi splošne podražitve raznih gradbenih in inštalacijskih materialov.

Vsesplošni pregled izvršenih del, analiza cen, kakovost opravljenih storitev, obrtniških del in podobno, kar je bilo opravljeno skozi več vrst obojestranske kontrole, je znašal končni obračun opravljenih del za gradbena, obrtniška, inštalacijska dela, projektiranje, nadzor in nabava opreme, skupno 2.361.214 din. Sicer pa pogledimo stroške nekoliko bližje:

I. Stroški gradbenih del:

— rušitve	246.716,03 din
— armirana betonska dela	138.671,66 din
— jeklena konstrukcija — stropna	266.012,45 din
— opaži in odri	169.521,71 din
— zidarska dela	455.871,87 din
SKUPNO GRADBENA DELA	1.276.793,72 din

II. Obrtniška dela:

— tesarska dela	99.930,52 din
— krovška dela	29.981,17 din
— tlaki iz umetnih mas	21.190,00 din
— keramičarska dela	18.043,87 din
— slikopleskarska dela	62.153,91 din
— kleparska dela	38.851,81 din
— mizarska dela	239.105,35 din
— steklarska dela	10.182,95 din
SKUPNO OBRRTNIŠKA DELA	519.439,58 din

III. Inštalacijska dela:

— elektroinštalacije — dovod	129.341,51 din
— inštalacije centralne kurjave	57.364,68 din
— vodovodne inštalacije	35.778,79 din
SKUPNO INŠTALACIJSKA DELA	222.484,99 din
+ 5 % na obrtniška in inštalacijska dela	37.096,21 din
SKUPNO OD I. DO III.	2.055.814,69 din

IV. Ostali stroški:

— popravilo fasade	133.587,00 din
— stroški projektiranja	109.712,00 din
— premična oprema	51.745,80 din
— ostali stroški (nadzor)	10.354,71 din
	305.399,51 din

ZBIRNIK

I. do III.	2.055.814,49 din
IV.	305.399,51 din
SKUPNO VLOŽENA SREDSTVA	2.361.214,00 din

Z nadzidavo šolske stavbe ter s popravilom celotnega objekta je pridobljenih 334,10 m² novih neto površin, in sicer:

tri nove učilnice po 59,47 m ² ali skupno	178,41 m ²
dva kabineta v skupni površini	42,12 m ²
sanitarni prostori v skupni površini	24,00 m ²
hodniki in prostor za čistila v skupni površini	89,57 m ²

Tehnični pregled nadzidave in adaptirane osnovne šole Dol pri Hrastniku je bil opravljen 18. aprila 1972 in zanjo izdano uporabno dovoljenje 26. aprila 1972. Vsi stroški so bili poravnani iz sredstev sklada za negospodarske investicije občine Hrastnik, za kar je bil tudi sklad ustanovljen.

Neustrezna salama iz vitrine v bifeju — dobra za hladno malico

Za normalne življenjske in delovne pogoje je ljudem potrebna vsakodnevna zdrava in primerna prehrana, ki oskrbuje ljudske organizme s potrebnimi kalorijami ter vitamini. Takšno nalogo in cilj naj bi imela tudi naša družbena prehrana v tovarniškem bifeju, ki delavcem na delu nudi oskrbo s hladno prehrano v obliki delikates in toplo-hladnih obrokov malice v sklopu naše menze. Ker pa so prihajale v zadnjem obdobju zopet pogostejše pritožbe od članov kolektiva na račun nezadostne kakovosti posameznih prehranjenih artiklov, predvsem mesnih izdelkov v bifeju, kar ni v skladu s Temeljnimi zakonom o sanitarni inšpekciji (Uradni list SFRJ št. 10/65) in Temeljnimi zakonom o varstvu pri delu (47. člen), je bila izvedena kontrola, pri čemer se je 15. 8. 1972 ugotovilo, da je upravičena pritožba posameznikov glede kvalitete nekaterih vrst salam, ki

po svoji barvi ter starosti ne spadata več v vitrino prodajnega pulta v bifeju. Pri tem pregledu je bila izdana prepoved službe varstva pri delu, ki je kot kontrolni organ med drugimi tudi kompetenten za takšne varstvene ukrepe, za nadaljnjo prodajo *navadne salame*, ki je bila v velikem kolobarju v vitrini bifeja in je imela nesporemljiv izgled po barvi in starosti izdelave. Torej nekvalitetno blago, nesposobno za prehrano, oziroma prodajo.

Po telefonskem pozivu v menzo tov. Jožefi Gnjidič, ki vodi bife v tovarni, so nekvalitetno salamo sicer odstranili iz prodajnega pulta in jo kljub prepovedi iz zdravstvenih razlogov naslednjega dne, to je 16. 8. 1972 uporabili in izdali članom kolektiva v obliki hladne malice, skupno s starim, lanskim fižolom, kar pa so člani kolektiva v večji meri puščali v posodah za malico. Verjetno jim malica z

nekvalitetno salamo ni preveč teknila.

Naslednjega dne, to je 17. 8. 1972 je tov. Jožefa Gnjidič na vprašanje uslužbenca službe varstva pri delu, kje je spravljena nekvalitetna salama iz tovarniškega bifeja, dala odgovor, da je bila zavita v papir in vržena v smeti in odpisana kot nekvalitetno blago.

Dejansko pa se je imenovana tovarišica grdo zlagala na račun zdravja članov kolektiva, kar je možno razumeti iz prijave.

Glede na obrazložitev primera podajamo prijavo zoper odgovorno osebo za to dejanje in lažno pričanje, ter postavljamo vprašanje *moralne in delovne odgovornosti* v skladu z zakonskimi predpisi v družbeni prehrani, in to:

- ali delavec, oziroma človek, ki pošteno plača svoj obrok malice ni upravičen do kvalitetne, zdrave in sveže prehrane?

- ali odgovorni ljudje v menzi smatrajo kot merilo za kvaliteto artiklov že nastalo zastrupitev ali še kaj hujšega?

- ali ni dovolj ugotovitev glede na barvo in starost artikla, da ni več sposoben in varen za zdravo prehrano?

- ali je takšna nekvalitetna salama, v kolikor ni dobra za prodajni pult bifeja, res dobra za hladno malico?

Za zaključek ugotavljamo:

Kdo ima pravico nuditi in prodajati ljudem na delu nezdravo prehrano? Zakon zagotavlja delavcem na delu zdrave in varne pogoje dela, med katere spada tudi prehrana, od katere pa v veliki meri zavisi delovna sposobnost in zadovoljstvo pri izpolnjevanju delovnih nalog!

Služba HTV podjetja
Ing. Šurina

ONESNAŽENOST ZRAKA V ZASAVJU

POŠKODBE NA VEGETACIJI

(Nadaljevanje)

Poškodbe na kmetijskih, vrtnarskih in samoniklih rastlinah.

Bilo je že povedano, da je na ogroženem območju v Zasavju močno prizadeta vegetacija, ki že sedaj onemogoča oziroma otežkoča normalno pridelovanje rastlin oziroma kmetovanje.

To nazorno kaže tudi kvantitativni pregled od SO₂ poškodovane listne ploskve nekaterih rastlinskih vrst in vsebnost žvepla v poškodovanem rastlinskem materialu v primerjavi z zdravim z neogroženega območja.

Vzorci za ugotovitev poškodovanih listov so bili od spodaj naštetih rastlin herbarizirani, nato pa s planimetriranjem ugotovljene poškodbe in ugotovljen odstotek poškodovane listne ploskve. Naslednji podatki predstavljajo povprečje iz več vzorcev. Detelja iz Šavne peči je imela 63 %, iz Prapretne 64,2 %, pesa iz Šavne peči 50,4 %, iz Prapretne 45,6 %, iz Dobovca 55,3 %, koruza iz Šavne peči 48,3 %, iz Prapretne 63,3 %, iz Dobovca 53,1 %; hruške iz Šavne peči 33,3 %, iz Prapretne 63,9 %, iz Dobovca 45,3 %, jabolane iz Dobovca 93,2 %; vinska trta iz Šavne peči 52,3 %, oreh in koleraba iz Prapretne 26,0 % oziroma 39,7 %, radič iz Prapretne 26,5 %, iz Dobovca 29,5 %; iz Dobovca so imeli paradiznik 35,4 %, endivija 34,5 %, sliva 48,4 %, gladiola 56,3 %, vrtnica 59,8 % in dalija 32,3 % poškodovane listne ploskve.

Stopnja v uvodu omenjenih hudih poškodb in pravkar našete procentualne poškodbe listne ploskve izvrstno potrjuje tudi kemična analiza rastlinskega materiala na žveplo. Vzorci so bili vzeti v Prapretnem (vendar ne na najbolj eksponiranih legah), v Šavni peči, Dobovcu in v Radečah. Za kompenzacijo so bili porabljeni vzorci, odvzeti v Šempetru pri Laškem v enako hribovskem svetu in v približno enakih rastiščnih razmerah kot v Zasavju, le z razločkom, da tam vegetacija ni izpostavljena delovanju industrijskih plinov oziroma SO₂. Vsebnost žvepla v vzorcih listja iz ogroženih lokalitet je glede na komparativne brez izjeme (deloma zelo močno) povečana.

Pesa iz Prapretne vsebuje 3,4-krat, iz Šavne peči 3,5-krat, iz Dobovca 1,9-krat; detelja iz Šavne peči 3,6-krat; fižol iz Prapretne 5,0-krat, iz Šavne peči 5,4-krat, iz Dobovca 2,0-krat; koruza iz Prapretne 2,5-krat, iz Dobovca 4,6-krat; jabolana iz Dobovca 4,2-krat; vinska trta iz Šavne peči 2,9-krat; hruška iz Prapretne 6,4-krat, iz Šavne peči 6,1-krat, iz Dobovca 1,6-krat; oreh iz Prapretne 2,8-krat; sliva iz Dobovca 3,3-krat; češnja iz Radeč 3,0-krat več žvepla kot komparativni vzorci. Glede na to, da se npr. pri iglastem drevju smatra 100 % povečanje vsebnosti žvepla v primerjavi z zdravim, za znak zelo hudih poškodb, posebna razlaga oziroma utemeljitev nakazanih rezultatov analize, kjer imamo tudi povečanje za več kot 500 %, ni potrebna.

Za ugotovitev kako bi bilo mogoče vsaj v določenem obsegu omiliti vpliv poškodb od industrijskih

skih plinov na pridelek kmetijskih rastlin, so bili napravljeni trije gnojilni poskusi v Prapretnem, Šavni peči in Dobovcu s tremi vrstami posevkov in sicer krompirjem, nizkim in visokim fižolom v šestih poskusnih variantah:

1. brez hlevskega gnoja, 2. brez hlevskega gnoja + 1000 kg nitrofoskala na hektar, 3. hlevski gnoj (Krajevno običajna količina), 4. hlevski gnoj + 1000 kg nitrofoskala na ha, 5. hlevski gnoj, 6. hlevski gnoj + 1500 kg nitrofoskala na hektar. Posevki so v vseh treh

krajih bili na najboljši zemlji, kolikor je v kraju sploh na voljo; to posebej velja za Prapretno, kjer je bil poskus na zelniku.

V maksimalno ogroženih legah ne more niti najboljša zemlja niti kakršnokoli gnojenje omiliti škodljiv vpliv emisije na pridelke. Tako je v Prapretnem, kjer je bil poskus na najboljši zemlji, znašal pridelek krompirja glede na Dobovec pri zgornjih poskusnih variantah sledeče odstotke: 1. 43 %, 2. 56 %, 3. 44 %, 4. 55 %, 5. 56 %, 6. primerjava ni mogoča, ker so bile na poskusni parceli ugotovljene na gomoljih poškodbe od miši. Vidno je torej, da znaša pridelek v Prapretnem le približno polovico onega v Dobovcu, ki je od emisije relativno manj prizadet.

Na ogroženih površinah je mogoče z agrotehničnimi ukrepi, konkretno z gnojenjem znatno povečati pridelek. V omenjenem okolišju gnoje krompirju s hlevskim gnojem, zato je smotrno primerjati le te poskusne variante med seboj. Dodatno gnojenje z industrijskim gnojilom nitrofoskalom v dozah 1000 in 1500 kg/ha je povečalo pridelek v Prapretnem za 150 % (kjer pa je bil kljub relativnemu povečanju še vedno zelo nizek), v Dobovcu za 115 oziroma 124 % in v Šavni peči za 113 oziroma 140 %. Iz teh ugotovitev bi smeli sklepati, da bi bilo kmetovalcem na ogroženih območjih zelo priporočljivo svetovati dodatno uporabo industrijskih gnojil, ker je z njimi vsaj na ne pretirano prizadetih legah mogoče omiliti izpade pridelkov zaradi industrijskih plinov. Seveda velja to le za krompir in druge manj občutljive rastline.

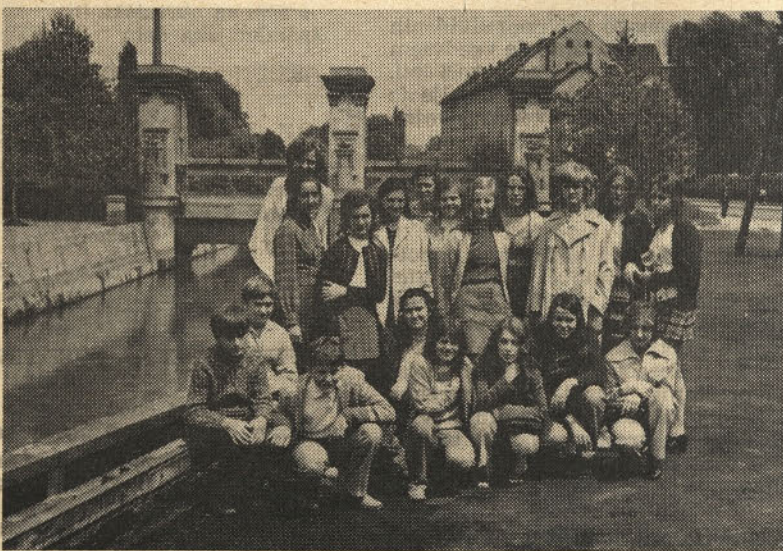
Na podlagi navedenih poskusov je kvantitativno ugotovljena močna stopnja poškodb na rastlinah v Zasavju in tudi zelo močno povečana vsebnost žvepla glede na komparativne vzorce in bistven vpliv poškodb na pridelke. Z dodatnim gnojenjem z rudninskimi gnojili je mogoče vpliv emisije na pridelke omiliti.

O poškodbah na gozdovih pa prihodnjič.

Literarno - novinarski krožek na šolah

V izvenšolskem delu zavzema literarno-novinarski krožek pomembno mesto. Na Dolu se v letošnjem šolskem letu niso mogli redno sestajati, ker zaradi nadgradnje šole niso imeli ustreznih prostorov. Kljub temu so uredili in izdali dve številki šolskega časopisa IZRAZI v 500 izvodih. So-

pesek nam pričara vtis, da igralci tečejo po produ. Tu v kotu je pisalni stroj in ko direktor narekuje tajnici pismo, se sliši tipkanje. Ko tajnica kliče po tovarni, zasuhe številčnico. Hiša ima tudi okoli 4000 magnetofonskih zapisnikov, na katerih je posneto: glas živali, zaviranje in spelje-

Ob Ljubljani. V ozadju stara Cukrarna

delovali so tudi v natečaju Pionirskega lista Smejte in igrajte se z nami in prejeli nekaj knjižnih nagrad.

Člani literarno-novinarske skupine iz Hrastnika pa so se usmerili v dopisništvo. O delu na šoli so obveščali javnost v posebnih rubrikah Dela, v Pionirskem listu in v Steklarju.

Ob koncu šolskega leta pa so se Dolani in Hrastničani odpravili na enodnevni izlet v slovensko prestolnico. Skoraj lahko rečemo ekskurzija, saj lahko preberemo iz njihovih beležk mnogo zanimivih odlomkov:

Radijsko in TV hišo smo si ogledovali tri ure. Vtisov je toliko, da je najbolje, če opišem le enega, in to je gluha soba za snemanje radijskih slušnih iger. Hermetično zaprta vrata, stene obložene s stekleno volno, razni pripomočki za snemanje, to so prvi vtisi, ko stopiš v to sobo. V kotu stoji na mizi pisalni stroj, v kotu šipa na katero lahko potrkaš, pesek v zabojih in seveda zvočnik, v katerega govore igralci. Tovariš, ki nas spremlja, nam razlaga: »Ta soba je najbolj akustična v vsej naši hiši. Na stenah vidite nekakšne prizme, v katerih je steklena volna. Ta najbolj duši zvok.« Potem nam zopet kaže na pesek v kotu: »Ta-

vanje avtomobilov, jok dojenčkov, poki pušk in mitraljezov itd. (Zvonko Štaut).

Prišli smo do Cukrarne. Obstali smo. Naše oči so se uprle v dolgo in visoko staro poslopje. Stavba že napol razpada. Okna plaho zrejo na tlakovano cesto in zeleno Ljubljano. Za enim od teh oken sta preživljala svoja študentovska leta Josip Murn — Aleksander in Dragotin Kette. Bila sta velika pesnika in po njuni zgodnji smrti so ostali njuni izreki, čustva, nade, del nju samih, njune pesmi... (Jožica Prekržnik).

Občudovali smo čudovito zgradbo arhitekta Plečnika — univerzitetno knjižnico, molčali ob pogledu na rokopise pomembnih književnikov. Upravnik Jaro Dolar nam je pokazal tudi čitalnico, kjer so študentje pridno prebirali razne knjige. Med drugim smo izvedeli, da je dolžina vseh knjižnih polic v univerzitetni knjižnici 17 km. Če bi nekdo dal knjigo samo za dve mesti napačno nazaj na polico, bi bilo boljše, da bi kupili drugo knjigo, kajti tiste po enoletnem iskanju ne bi našli. (Jožica Udovč).

Literarno-novinarska skupina bo v naslednjem šolskem letu svojo dejavnost še razširila.

Fanči Moljk

Steklar Šunta Anton pri nabitranju steklene mase

Deset dni v Portorožu

Vsako leto se ob vpisovanju za letovanje v Portorožu in v Bohinju naredi velika gneča. Vsakdo bi šel rad takrat, ko mu naj-

mnenje in mnenje marsikaterega drugega pa je, da bi bilo v prihodnje potrebno urediti okolico, ki še ni taka, kot bi bilo potreb-

Vedno lepši Portorož privablja vsako leto več naših članov na morje

bolj odgovarja. Vsak ima svoje načrte. Eden bi šel rad junija, drugi avgusta, tretjim bi zopet bolj odgovarjalo, ko bo hladneje in podobno. Skratka, vsakdo ima svoje želje in težave. Želje ostanejo, težave pa prenehajo tisti čas, ko se pripeljemo v Portorož, pa naj bo to z avtobusom ali s svojim avtomobilom. Razpoloženje pa je še toliko boljše, če nas pričaka toplo portoroško sonce. Malo slabše je, če te pričakajo debele deževne kaplje. No, vendar tudi to mine, če ne prej, pa ob polni mizi, za katere skrbita servirki Mica in Metka. Tudi hrana je bila sedaj v redu, čeprav se vedno najde kdo, ki mu kaj ne ustreza. Sicer pa se celotno osebo doma v Portorožu trudi, da bi nam kar najbolje ustreglo. Žal se tudi tu najde kdo, ki zahteva več, kot mu je mogoče nuditi. Skratka z bivanjem v Portorožu smo lahko kar zadovoljni. Mogoče bi bilo v prihodnje dobro, če bi se v domu lahko dobile tudi cigarete. Moje

no. Igrišče za balinanje je uničeno. Nič boljše ni kegljišče; slej ali prej pa bomo morali poskrbeti tudi za naše najmlajše, kajti v vsaki izmeni je zelo veliko število otrok. Zato mislim, da bi bilo potrebno zgraditi manjši prostor, kjer bi tudi naši malčki našli svoj košček zabave.

Ceprav na počitnicah, pa vseeno delata

Ni moj namen samo kritizirati, ker je kot sem že omenil prej, vse kolikor toliko v redu. To so samo želje, kako izboljšati in napraviti bivanje v Portorožu še ugodnejše, kajti moramo se zavdati, da pri izbiri lokacije nismo imeli srečne roke in da je marsikomu v napoto dolgo pešačenje do morja in nazaj. Vsi pa tudi nimajo avtomobilov, pa tudi če bi jih imeli, jih ne bi imeli kje parkirati.

Ob koncu bi rad omenil, da bodo želje marsikoga od nas le natelete na razumevanje pri odgovornih organih. Jože Premec

~~~~~
DOPISUJTE V

STEKLARJA

Predstavljamo vam ekipo strežnega osebja v portoroškem domu, katera je skrbela za dobro počutje naših počitničarjev. V prvi vrsti: Umek Milica, glavna kuharica, Darnik Štefka, Lipar Veronika, Ornik Marija. Upravnik doma Barič Jože, Pivec Marjeta in tajnik sindikata Dremel Karli

Pogovarjali smo se

KAUZER SANDI — šofer

1. Nekaj osebnih podatkov?
Rodil sem se 16. oktobra 1934 v Novem mestu. Prva otroška leta sem preživel v Šentjanžu na Dolenjskem. S pričetkom II. svetovne vojne se je naša družina vrnila v Hrastnik od koder so sicer bili moji starši. Po končani osnovni šoli 1948, sem se zaposlil v Steklarni kot ključavničarski vajenec in se tudi izučil. Ključavničarsko delo sem opravljal do leta 1958, ko sem opravil izpit za poklicnega voznika, kar sem še danes.

2. Šoferski poklic zahteva človeka. Kako prenašaš; nič alkohola, vedno spočit in podobno?

Res je to precej zahteven poklic. Marsikdaj se je treba odreči kakšni dobri kapljici in iti kakšno uro prej v posteljo. Vendar, če človek ljubi svoj poklic in ga z veseljem opravlja, potem vse potrpi.

3. Zakaj si se odločil za šoferski poklic?

Mislim, da sem že predhodno povedal. Enostavno, to delo me veseli.

4. Imate šoferji v podjetju svoje pravo mesto, ste za svoje delo ustrezno stimulirani?

Po mojem mnenju šoferji v našem podjetju nismo dovolj stimulirani za delo, ki ga opravljamo. Pri tem je treba upoštevati vedno večji promet na cestah, naraščanje števila nesreč in podobno. Zato mislim, da delovno mesto šoferja ni pravilno ocenjeno v primerjavi z drugimi VK delovnimi mesti v našem podjetju.

5. Kakšne težave se najpogosteje pojavljajo v šoferskem poklicu in kako prenašate šoferji parolo: na cesti nisi sam?

Težav je več. A če opravljaš poklic z veseljem se marsikaj prenese, vendar so težave, mimo katerih ne moremo. Na primer: nedredna prehrana, vremenske nepravilnosti, nedoločen delovnik, a naj-

huje je, če pride do okvare na cesti. Zato je dolžnost nas voznikov, da drug drugemu pomagamo in spoštujemo vse udeležence v cestnem prometu.

6. Čeprav si šofer, si verjetno dobro obveščen o stanju podjetja v sedanjem gospodarskem položaju?

Kljub temu, da sem precej odsojen iz podjetja, se zanimam za poročila, ki jih dobijo delovne enote, pa tudi za ostala poročila našega »Steklarja« nisem gluha.

7. Želje in načrti, službeno in privatno?

Želja nas vseh šoferjev v podjetju je, da bi prišli čimprej do garaž. Na ta način bi se naši avtomobili ohranili in s tem dlje časa služili svojemu namenu. Sam pa si želim, da bi svoje delo opravljal še naprej brez nezgod, ter s tem prispeval še večji delež za skupnost. Privatno pa dosti zdravja in razumevanja tako doma, kot zunaj doma.

Sandi, prav lepa hvala za pogovor. Želim ti mnogo zdravja, razumevanja, čim manj okvar ter srečno vožnjo.

Kobilarna Lipica

Ze dolgo je bila moja največja želja, da bi odšla v Lipico in od blizu videla slovite lipicance. Ta želja se mi je tudi uresničila, ko me je stric povabil s seboj. Komaj sem čakala sobote, da smo se odpeljali.

Po treh urah vožnje smo prišli v Lipico. Lipica je zibelka vseh lipicancev na svetu. Leži tik ob jugoslovansko-italijanski meji, enast kilometrov severovzhodno od Trsta, v značilnem kraškem okolju in med mogočnimi lipami, ki kljubujejo kraškim burjam.

Zelo me je zanimala zgodovina tega znamenitega kraja in z zanimanjem sem poslušala vodiča, ki nas je vodil po kobilarni.

Leta 1850 je kobilarno ustanovil nadvojvoda Karel, sin cesarja Ferdinanda. Posedstvo Lipico je kupil kot regent Primorske od tržaškega škofa. Kupil je andaluzijske žrebce in kobile, ki jih je križal z domačimi kraškimi konjem. Njihove dobre lastnosti so bile že dolgo znane. Več sto let so te pasme načrtno križali in dobili pretežno belo pasmo, ki je danes znana kot lipičanska.

Ta kobilarna se je v času vojn večkrat selila. Nazadnje se je selila 1943 leta v Hostinec v Češkoslovaško. Po drugi svetovni vojni pa so kobilarno v Hostincu razdelili na tri dele. Del je dobila Avstrija, del Italija in del Jugoslavija in ta del se je vrnil v rojstni kraj Lipico.

Danes ima Lipica šest moških rodov in šestnajst rodov kobil. Vstopili smo v hlev in zagledali čudovite konje. Že na prvi pogled sem opazila, da zelo skrbijo zanje, dlako so imeli skrbno očiščeno in hlev je bil zelo čist.

Vodič nam je povedal, da je lipičanec zelo uporaben konj, ki ima mnogo odlik. Odličen je za jahanje, uporaben za poljsko delo, lahko vprego in neprekosljiv pri dresurnem jahanju.

V Lipici je gostom na voljo hotel Maestoso s 175 ležišči, kraj pa ima idealno lego in je primeren za letni oddih.

Čudovitih lipicancev se kar nisem mogla nagledati, kmalu pa smo se poslovili od Lipice in se zadovoljni ter polni lepih vtisov vrnili domov.

Jasna Kosm
Literarno-novinarski krožek
Hrastnik — Podkraj 91

TEČAJ ORGANIZATORJEV REKREACIJE

ŠPORTNA REKREACIJA — piše Premec Jože

Na predlog predsedstva sindikata in po sklepu poslovnega odbora, sem bil od 24. 7. do 2. 8. 1972 na tečaju za organizatorje rekreacije v podjetjih. Pobudnik in organizator tečaja je bil Partizan Slovenije v sodelovanju z Visoko šolo za telesno kulturo. Predno bi nadaljeval, moram povedati nekaj o ambientu, v katerem se je tečaj odvijal. Mislim, da organizatorji res niso mogli najti boljšega mesta. V Mozirju ima Partizan Slovenije že dalj časa svojo tako imenovano »Gozdno šolo«. To je kompleks objektov za bivanje, obdanih s športnimi igrišči in pripomočki sredi gozda in na bregu reke Savinje. Lahko rečemo, da je to kar majhen rekreacijski center. Posebno draž temu centru — šoli, pa da podo- ba dveh taborov s šotori. V enem izmed njih smo bili tudi mi nameščen. Spanje pod šotori pa je še toliko bolj prijetno, če je to na svežem in čistem zraku. Sam tečaj je sestavljen iz dveh delov. Prvi, katerega smo končali, je imel 62 ur, drugi, ki bo predvi- doma konec januarja prihodnje leto, pa bo imel 42 ur predavanj in prakse. Po končanem drugem delu tečaja bodo izpiti. Tečajniki dobimo po uspešno opravljenem

izpitu naziv »organizator rekreacije«.

Sam učni načrt je izredno napet, saj vsebuje kar po 7—8 ur predavanj dnevno. Program je sicer v redu, vendar smo imeli tečajniki pripombo, da je prema- lo življenjski, se pravi, da je pre- malo povezan z dejanskim stan- njem, ki vlada ta čas v naših pod- jetjih in ustanovah.

Učni program v prvem delu:

— Teorija in metodika športne rekreacije	14 ur
— Teoretične osnove telesne vadbe	4 ure
— Športna medicina	6 ur
— Praktično gradivo s teoretičnim osnovami posameznih zvrsti	38 ur

Danes ni moj namen pisati o posameznih predmetih — po- glavjih, ki smo jih obravnavali na tečaju. To je preobširno gradivo in bi v eni številki našega glasila ne bilo dovolj prostora. Zato je moj namen, da spregovorim be- sedo dve o sami potrebi rekre- acije in o posameznih oblikah re- kreacije.

Sami živimo na takem področju, kjer so za rekreacijo zelo primér-

ni izleti na naše bližnje izletniške točke. To pa predvsem zaradi ve- like količine onesnaženega zraka v naši dolini. Vendar bi rad pri- pomnil: in da se ne bi končali, po naši stari »dobri« navadi, s preveč polnimi želodci in maja- vim koleno. Zato je drobo, da se na krajše izlete odpravimo peš. Prihodnje leto bomo organizirali izlete v okviru tekmovanja za »Srebrni čevljiček«. Da bi osvo- jili to značko, moramo v enem le- tu v etapah prehoditi 100 km. Druga oblika rekreacije, kjer lah- ko vsak sam sebe kontrolira, je TRIM karton, katere smo pode- lili v začetku leta in katere, upa- mo, da lastniki izpolnjujejo. Na- dalje smo v rekreacijske namene postavili TRIM steze, katerih pa je žal zaenkrat v Sloveniji bolj malo, saj mislim, da jih je vsega skupaj okrog šest. Za nas je naj- bližja celjska. Naš namen je, da organiziramo izlete prav na to stezo. Nadaljnja oblika rekre- acije so TRIM kabineti, kateri pa

za sedaj še niso v serijski izde- lavi. Pri nas je najbolj znan tak kabinet pod naslovom: »Zlati klub«, ki je v spodnjih prostorih hale Tivoli.

No, in ne nazadnje je ena od oblik, ki je za nas še najbolj pri- stopna, tudi tekmovanje v okviru sindikalnih športnih iger. Tu sem prepričan, da se da še največ na- rediti, posebno še, če imajo te igre čisti rekreacijski namen in pote- kajo v lastnem podjetju. Seveda pa so priporočljiva tudi srečanja z drugimi kolektivi, ki imajo tu- di svojo draž.

Seveda je še dosti drugih oblik rekreacije, o katerih bom sprego- voril kdaj pozneje ali pa v eni prihodnjih številkih našega glasila. Rekreacije ni težko organizirati, težje je ljudi pritegniti in jim dokazati, da je to edino njim v korist. Da bi to dosegli, je po- trebno, da v našem podjetju čim- prej dobimo človeka, ki se bo u- kvarjal samo s to zadevo.

Naš odbor bo pričel v jesenskih mesecih z medobratnimi športni- mi igrami, kot so tekmovanja v malem nogometu, kegljanju, na- miznem tenisu in odbojki. Mi- slim, da bo odbojka zaživela z dograditvijo novega odbojkar- skega igrišča za Savo.

PRIPRAVE POTEKAJO PO PROGRAMU

Rokometašice »Steklarja« se pripravljajo na prvenstveno sezo- no 1972/73 že več kot mesec dni. Vse priprave so potekale na do- mačem igrišču, ker pač ni bilo sredstev za priprave kje drugje. Večina slovenskih ligašev je bila na večdnevni pripravi v dru- gih krajih, kar jim vsekakor da- je določeno prednost.

Pod vodstvom trenerja Dornika skoraj vsak dan trenirajo vse igralke, ki so nastopale v pretekli sezoni. Priprave so pokazale, da je ekipa dokaj solidno pripravlje- na in se bo borila za prvo mesto v republiški ligi.

V okviru priprav bodo rokome- tašice odigrale šest prijateljskih tekem. Do časa poročanja so od- igrale že dve. Nekompletna ekipa

je po dežju v Brežicah premagala istoimenskega drugoligaša s 7:6, na domačem igrišču pa konku- renta za prvo mesto »Gorenje« iz Velenja z rezultatom 16:12.

Ugotovimo lahko tudi, da se je med vrste deklet vrnila discipli- na, da so dokaj marljive na tren- ingih, še prav posebno razvese- ljivo pa je dejstvo, da z vso in- tenzivnostjo ponovno trenira Dor- nikova. Za prvo ekipo bo v na- slednji sezoni nastopilo tudi nekaj mladink, ki so že registrirane in imajo že pravico nastopa.

Mladinska ekipa pa bo ponovno nastopala v zasavski ligi.

ROKOMETAŠI SE PRIPRAVLJAJO NA PETEROBOJ

V okviru priprav na športni peteroboj v Ljubljani so se pri- čele pod vodstvom trenerja in igralca Dornika priprave naše sindikalne moške rokometne eki- pe. Do časa poročanja je bila že odigrana prva trening tekma med Notranjim obratom in Delavnicami. Ta tekma naj bi v prvi vrsti pomagala trenerju Dorniku, da bo lahko sestavil ekipo za nasto- panje v Ljubljani.

Zmagala je ekipa Delavnic z rezultatom 41:25.

Ekipe sta nastopali v naslednjih postavah:

DELAVNICE: Podlunšek, Ko- ritnik 8, Dornik 13, Špitaler 2, Bla- gotinjšek 6, Drugović 7, Debelak 1, Kotnik 4.

NOTRANJI OBRAT: Dolinšek 1, Jelaković 2, Vidmar 1, Kaše 6, Jazbinšek 1, Brunček 7, Delpin 1, Orsag, Vidergar 6.

RAZPORED TEKEM V NOGOMETNI PODZVEZI LJUBLJANA

za tekmovalno leto 1972/73. Po istem razporedu igrajo tudi mladinska moštva.

1. kolo 3. 9. 1972

Dob : Hrastnik
Rakek : Krim
Elan : Domžale
Cement : B. Krajina
Kamnik : Ihan
Sava : Grosuplje

2. kolo 10. 9. 1972

Hrastnik : Grosuplje
Ihan : Sava
B. Krajina : Kamnik
Domžale : Cement
Krim : Elan
Dob : Rakek

3. kolo 17. 9. 1972

Rakek : Hrastnik
Elan : Dob
Cement : Krim
Kamnik : Domžale
Sava : B. Krajina
Grosuplje : Ihan

4. kolo 24. 9. 1972

Hrastnik : Ihan
B. Krajina : Grosuplje
Domžale : Sava
Krim : Kamnik
Dob : Cement
Rakek : Elan

5. kolo 1. 10. 1972

Elan : Hrastnik
Cement : Rakek
Kamnik : Dob
Sava : Krim
Grosuplje : Domžale
Ihan : B. Krajina

6. kolo 8. 10. 1972

Hrastnik : B. Krajina
Domžale : Ihan

Krim : Grosuplje
Dob : Sava
Rakek : Kamnik
Elan : Cement

7. kolo 15. 10. 1972

Cement : Hrastnik
Kamnik : Elan
Sava : Rakek
Grosuplje : Dob
Ihan : Krim
B. Krajina : Domžale

8. kolo 22. 10. 1972

Hrastnik : Domžale
Krim : B. Krajina
Dob : Ihan
Rakek : Grosuplje
Elan : Sava
Cement : Kamnik

9. kolo 29. 10. 1972

Kamnik : Hrastnik
Sava : Cement
Grosuplje : Elan
Ihan : Rakek
Domžale : Krim
B. Krajina : Dob

10. kolo 5. 11. 1972

Hrastnik : Krim
Dob : Domžale
Rakek : B. Krajina
Elan : Ihan
Cement : Grosuplje
Kamnik : Sava

11. kolo 12. 11. 1972

Sava : Hrastnik
Grosuplje : Kamnik
Ihan : Cement
B. Krajina : Elan
Domžale : Rakek
Krim : Domžale

TRIM
šport za vsakogar

zato
peš 100 km v etapah
za značko

**SREBRNI
ČEVELJČEK**

Naslov: (ime in priimek, kraj, ulica)

ŠPORTNI PETEROBOJ BO 10. SEPTEMBRA V LJUBLJANI

Lanskoletna ekipa v odbojki, slikana v Kranju

Letošnji športni peterobj bo gumarjev, steklarjev in železarjev bo v nedeljo, 10. septembra 1972 v Ljubljani. Organizator letošnjih tekmovanj je Litostroj Ljubljana. Vsa tekmovanja bodo na športnih igriščih »Ilirije«. Kot vsako leto, bodo tudi letos na tem tekmovanju nastopili športniki Železarne iz Jesenic, Save iz Kranja, Ferralita iz Zalca, Steklarne iz Hrastnika in domačini, to je Litostroja iz Ljubljane.

Naš kolektiv bo zastopalo okrog 50 športnikov in športnic v naslednjih panogah: 6-članska eki-

pa kegljačev se bo pomerila v borbenih partijah, 8 odbojkašev, dva igralca namiznega tenisa in dve igralki iste discipline, 4 šahisti, 12 rokometashev, 3 strelci in 3 strelke ter 5 članov orientacijskega pohoda (ekipo sestavlja 3 tekmovalci in 2 tekmovalki).

V zadnjih letih so naši športniki dosegli na tem tekmovanju z redkimi izjemami sorazmerno skromne rezultate in uvrstitve, verjetno pa je, da letos ne bo mnogo boljše.

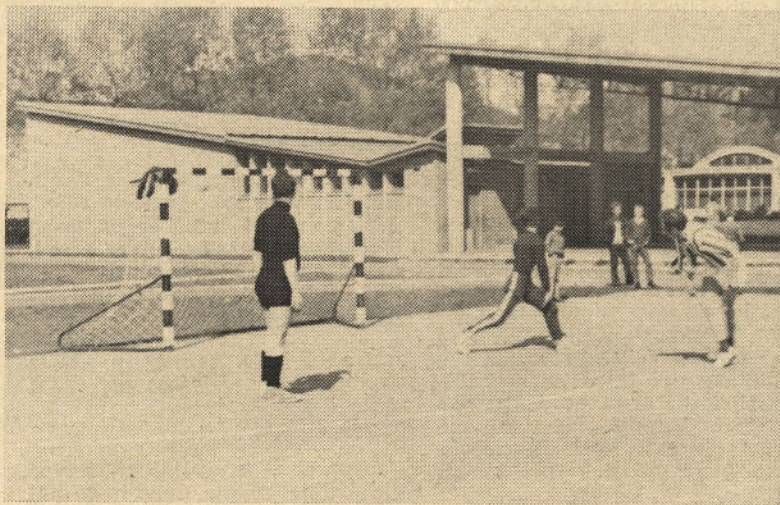
Vse to pa je posledica vse premalo razgibane rekreativne dejav-

nosti skozi vse leto na eni strani, na drugi strani pa se ekipe premalo pripravljajo pred tekmovanjem. Tako se je dogajalo, da so odpotovale nekatere ekipe na tekmovanje popolnoma nepripravljene, ali pa nekompletne. Tudi letos ni mnogo boljše, tako da ni upati na mnogo boljše rezultate kot prejšnja leta. V precejšnji meri so za takšno stanje krivi nekateri vodje posameznih panog, pa tudi neresnost samih igralcev, v nekaterih primerih pa celo slaba organizacija. Vsi, ki bodo odpotovali na peterobj, bi se morali zavedati, da tokrat ne tekmujejo za sebe, temveč da zastopajo svoj kolektiv in se tako čim častneje boriti za čim boljše uvrstitve. Res je, da ta peterobj nima samo športnega namena,

temveč je namenjen tudi zblizevanju delavcev-športnikov vseh nastopajočih, toda vseeno nam ne bi smeli biti povsem v ozadju športni rezultati.

V zadnjih letih so igre pokazale, da je takšno srečanje potrebno in tudi svojevrstno, saj se srečajo delavci in delavke iz povsem različnih proizvodnih panog. Predlog za ustanovitev takšnih iger smo dali prav pri nas, zato moramo te igre še toliko bolj negovati, saj smo bili tudi njihov prvi prireditelj, v naslednjem letu pa bodo igrišča v Hrastniku ponovno prizorišče peterobja. Upamo, da bodo tekmovalci in tekmovalke nastopali z vso prizadevnostjo in resnostjo in jim želimo mnogo športne sreče.

Strgaršek Janez

Rokometaši na lanskoletnem tekmovanju

Rekreacija — potreba in nujnost

Športna in druga rekreativna dejavnost je v svetu, kakor tudi v nekaterih naših večjih podjetjih spričo načina življenja delovnega človeka postala potreba in nujnost. V nekaterih državah so to dejavnost upeljali celo med delovnim časom, v nekaterih naših podjetjih pa je rekreativna dejavnost sestavni del »proizvodnje«, to pomeni, da je športna in druga rekreativna dejavnost sistematično s samoupravnimi akti regulirana.

Če bi si postavili vprašanje, zakaj v nekaterih kapitalističnih in tudi socialističnih državah ali podjetjih posvečajo toliko pozornosti tej dejavnosti, bi verjetno kaj lahko našli odgovor. Človeški organizem ob tem tempu in načinu življenja izredno hitro slabi, kar zmanjšuje tudi storilnost in voljo do dela, slabša zdravje, kar obenem povečuje tudi število obojenj in v zvezi s tem večjo odsotnost delavcev od dela. Vse to je motoviralo nekatere, da za delavce v prostem času organizirajo raznovrstno rekreativno dejavnost, le-to pa se je pokazalo, da prinaša korist delodajalcu — kolektivu in na drugi strani še posebno posameznikom.

Iz nekaterih podatkov je razvidno, da je rekreativna dejavnost dobro razvita, ali vsaj zadovolju-

je povprečnim normam takrat, če se najmanj 8–10 % zaposlenih permanentno ukvarja (vsak dan) z neko dejavnostjo. Lepa rešitev in spodbuda za to je nedavna uvedba TRIMA, ki pa žal, pri nas ni naletel na najbolj plodna tla. Če bi vse to prenesli na stanje v našem kolektivu, kjer živimo že v tako izredno težkih pogojih in zdravju škodljivih, lahko ugotovimo, da je ta dejavnost popolnoma zanemarjena. Da ne bi bilo zamere, moram takoj napisati, da nekaj tekmovanj letno še zdaleč ni rekreacija.

Ta problem je potrebno gledati pri nas iz več aspektov.

V prvi vrsti nimamo zadovoljivih kadrov, z redkimi izjemami; ki bi bili pripravljeni prostovoljno delati na tem področju. Obstoječi kadri delajo stihijsko, samoiniciativno, organizirajo le nekaj tekem, kar pa v končni fazi človeku več škoduje kakor koristi, kar lahko potrde tisti, ki so po določeni tekmi popolnoma izmučeni, nekateri pa celo poškodovani.

In rešitev: V prvi vrsti bi morali v našem kolektivu po zgledu nešteti delovnih in drugih organizacij v Sloveniji in tudi drugod s samoupravnimi akti opredeliti to dejavnost, jo uvrstiti

(Dalje na 10. strani)

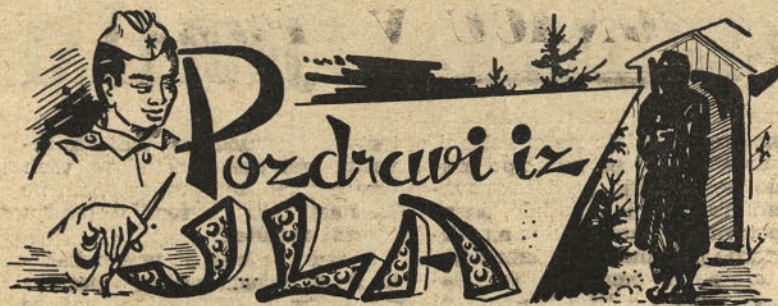

Tudi namizni tenis je panoga v peterobju

Strelci so bili v Kranju odlični. Kako bo letos v Ljubljani?

Spoštovani urednik!

Zopet se vam oglašam iz Škofje Loke, kjer služim vojaški rok. Sedaj sem že star vojak in je že malo boljše. Vsak mesec komaj čakam, da dobim »Steklarja«, da ga znova malo pogledam in prečitam zanimivosti iz našega podjetja.

Zelo lepo pozdravljam strugarško cizlersko delavnico. Prosim vas, da mi pošljate »Steklarja« na moj novi naslov.

Pozdravlja vas tudi Barič Karl.

Stiher Robert
V. P. 1098/30-C
64220 Škofja Loka

Robi, zdravo!

Lepo je, da si se mi znova oglašil in da nisi pozabil na naše podjetje. Upam, da ti je »Steklar« všeč in da ga prečitaš v celoti in ne samo malo, kot si napisal. Seveda pa verjamem, da najprej prečitaš stvari, ki te najbolj zanimajo. Seveda ti bom »Steklarja« z veseljem pošiljal na tvoj novi naslov. V imenu strugarško cizlerske delavnice pa se ti lepo zahvaljujem za pozdrave. Tudi jaz te lepo pozdravljam, pozdravi pa tudi Barič Karla. Upam, da se mi boš spet kmalu javil.

Urednik

Tovariš urednik!

Lepe in tovariške pozdrave pošiljam vam in celotnemu steklarškemu kolektivu iz Čapljine. Sedaj sem že napravil šoferski izpit in sem postavljen kot instruktor drugim bodočim šoferjem. Tudi na vojaško suknjo in hrano sem se že privadil, tako da mi je vsak dan lepše in zanimivejše. Se vedno pa se rad spominjam svojih tovarišev iz notranjega obrata in ker me zelo zanimajo delo in produktivnost ter uspehi našega podjetja, bi vas prosil, da mi redno vsak mesec pošljate »Steklarja«. Še enkrat pozdravljam celoten kolektiv in se vam za »Steklarja« že vnaprej zahvaljujem.

Jamšek Mirko
V. P. 2469/2-E
79400 ČAPLJINA

Mirko!

Lepo se ti zahvaljujem za obširno pismo, ki si mi ga pisal, čeprav sem moral nanj čakati skoraj dva meseca, kolikor je preteklo od kar si se zadnjič javil. Vidim, da si se kar dobro prilagodil vojaškemu življenju in da ti vojska ne dela preveč skrbi in neprijetnih ur.

Upam, da se boš še kaj oglašil in mi sporočil, če prejemaš »Steklarja«.

Urednik

Dragi urednik!

V začetku mojega pisanja vas prav lepo pozdravljam in to iz Kumanovega, kamor sem prišel v prekomando. Tukaj sedaj služim

rok kot »snabdevač«. Prosil bi vas, da bi mi »Steklarja« pošiljali na novi naslov, obenem pa pozdravljam vse delavce kolektiva Steklarne, posebno pa delavnico Jeran Ignaca.

Vojak Kelner Franc
V. P. 5887/33
91300 KUMANOVO

Najprej se ti lepo zahvaljujem za pozdrave iz Kumanovega. Tudi tvoj novi naslov sem si zabeležil, da ti bom lahko vsak mesec poslal izvod »Steklarja«. Piši še kaj. Pozdravlja te

Urednik

Tovariš urednik!

Zopet se vam oglašam iz Banja Luke in vam sporočam, da redno prejemam vaš list, ker pa grem 6. avgusta v Mostar, bi vas prosil, da bi mi »Steklarja« pošiljali na moj novi naslov. Vse skupaj lepo pozdravljam.

Strniša Marjan
V. P. 3763/2
79002 MOSTAR

Zdravo Marjan!

Lepo se ti zahvaljujem za lepo razglednico Banja Luke in za pozdrave, ki si nam jih poslal. Obljubljam ti, da ti bom tudi na tvoj novi naslov v Mostar prav tako redno pošiljal »Steklarja« kot doslej.

Pozdravlja te

Urednik

Dragi urednik!

Po dolgem času se ti zopet oglašam in te prav lepo pozdravljam. Zahvaljujem se ti za »Steklarja«, katerega redno dobivam in ga z veseljem prebiram, sedaj pa te prosim, da mi ga pošiljaš na moj novi naslov. Lepo pozdravljam vse člane kolektiva, posebno pa še delavce v strugarško cizlerski delavnici.

Desetar Gornik Slavko
V. P. 1298/22
61385 Nova vas pri Rakeku

V svojem in v imenu tvojih sodelavcev in prijateljev te lepo pozdravljam in se ti zahvaljujem za lepo razglednico. »Steklarja« boš tudi na nov naslov redno prejemal, vendar se še kaj oglašim.

Urednik

Spoštovani urednik!

Danes se vam javljam prvič in seveda vse člane kolektiva lepo pozdravljam. Vojaški rok služim v Postojni, kraju, ki je svetovno znan po svoji čudoviti jami. Seveda pa bi vas prosil, da bi mi pošiljali naš list »Steklar«. Za uslugo se vam že vnaprej lepo zahvaljujem.

Vojak Volaj Boris
V. P. 3672/8
66230 POSTOJNA

Upam, da si se že navadil na vojaško kuhinjo in disciplino in da ti dnevi, prav tako hitro tečejo kot nam tukaj v tovarni. Tudi jaz te lepo pozdravljam in ti obljubljam, da boš časopis »Steklar« redno prejemal.

Urednik

Tovariš urednik!

Oglašam se vam iz Mostarja, kjer služim vojaški rok. Pozdravljam vse svoje sodelavce, posebno

pa mojstra Grum Pepita. Prosil bi vas, da mi pošljete »Steklarja«, da bom vedno seznanjen o vseh dogodkih v podjetju.

Vojak Rancinger Zdravko
V. P. 9084/5
79002 MOSTAR

Lepo, da si se spomnil na nas, tvoje sodelavce in se nam javil in se ti za to lepo zahvaljujem. »Steklarja« boš redno prejemal, ti pa se še kaj oglašim.

Urednik

REKREACIJA - POTREBA IN NUJNOST

(Nadaljevanje z 9. strani)

v organizacijsko shemo podjetja, ji dati kadre, pristojnosti in finance. O tem se je že večkrat razpravljalo na sejah sindikata, kakor tudi na konferencah sindikata, vendar besede še niso dejanja. Morda se kdo boji stroškov, le-ta pa živi v precejšnji zmoti. V prvem momentu bi to dejansko bil strošek, ki pa bi ob sistematičnem delu vračal glavnico z velikimi obrestmi. Za zdravo rekreacijo in to v pravem smislu, pa verjetno ne bi smeli niti pomisliti na finančna sredstva. Finančna sredstva so tako drugi problem.

Kot tretje pa bi bilo potrebno navesti, da kljub precejšnjemu prizadevanju posameznikov in manj samoupravnih organov in drugih činiteljev, še vedno nimamo v okviru tovarne zadovoljivih rekreacijskih objektov. Večkrat slišimo, da tu in tam odpirajo TRIM steze, da v sklopu tovarne grade zaprti bazen itd. In kaj je bilo v tem pogledu storjenega za našega delavca in delavko. Športni objekti za Savo, pa če hočete oba počitniška doma v polletnih mesecih in tudi Planinski dom v Gorah, ne zadostujejo za spontano in permanentno rekreacijo. Če bi navajali številke, koliko članov kolektiva direktno in koliko časa letno uporabljajo objekte, bi vsekakor ugotovili, da je to mnogo premalo. To verjetno pomeni, da so že obstoječi objekti premalo izkoriščeni. Izkoriščenost teh objektov pa že sodi v organizirano rekreativno dejavnost.

Če se ozremo zgolj na športno rekreacijo, lahko ugotovimo, da nam obstoječi objekti, z malenkostno izjemo kegljišča, ne omogočajo prave rekreacije. Enkratna in nekajkratna nogometna tekma še ni rekreacija, aktivno gojenje rokomet tridesetih ali še manj deklet tudi ne, tekmovalstvo 20 kegljačev tudi ne, enkratni peterboj tudi ne, stihijsko organiziranje občinskih športnih iger je celo v nasprotju s pravo rekreacijo itd. Namesto da se pomikamo v pozitivno smer naprej, celo nazadujemo. Pred časom je bilo na tapeti, da bi uvedli delovno mesto poklicnega rekreatorja. Ustavilo se je pri zasedbi in oceni tega delovnega mesta. In zakaj tako? Menim, da prav zaradi tega, ker se lahko tisti, ki imajo besedo, tukaj izostane samoupravljanje, s svojimi železnimi konjički vsaj ob sobotah in nedeljah odpeljejo v določena rekreacijska središča, pa tudi teh ni veliko, ostali pa po stari navadi ob kozarčku vdihavajo gostilniški smrad, ali v najboljšem primeru

naše »čudovito ozračje«. Sramota! Čigava?

Za konec pa bi rad napisal, kako si predstavljam v okviru možnosti vsaj delno dobro organizirano rekreativno dejavnost. Morda tudi moja zamisel ni najboljše, ker nisem strokovnjak na tem področju, videl pa sem kako imajo to organizirano npr. v Železarni Jesenice, vem kaj imajo v Steklarni Pančevo, pred menoj je bilo že tudi nekaj strokovne in poljubne literature.

Ta primer, oziroma tovrstno dejavnost članov kolektiva bi morali v prvi vrsti obravnavati in v samoupravnih aktih organizacijsko in finančno opredeliti samoupravni organi. Kdaj? Če bi takoj, bi bilo že pozno!

S tem bi rekreativna dejavnost dobila v sklopu proizvodnje svoje mesto, svoje mesto v letnem proizvodnem planu, obenem pa tudi finančnem. Poleg organizacijske strukture bi bilo potrebno v tej službi takoj pristopiti k načrtni izdelavi kratkoročnih in dolgoročnih planov in programov konkretne rekreativne dejavnosti, na drugi strani pa v okviru možnosti tudi plan vzdrževanja in gradnje rekreacijskih objektov. Pri tem vsekakor ni mišljeno samo na športne, temveč tudi na druge objekte. Pri vsem tem bi bil vsekakor najbolj pomemben konkreten program rekreativne dejavnosti. Želim navesti samo nekaj takih nalog: na področju športne rekreacije bi morali gojiti določene športe permanentno skozi vse leto in to vsekakor na osnovi načina življenja delovnega človeka in njegovih želja; na drugi strani organizirati masovne izlete v naravo (npr. izlet z avtobusi na Kočevsko, nato pešačenje do Baze 20, več ur rekreativnega kegljanja tedensko itd.). Skratka, na tem področju je mnogo oblik, s čimer pa naj bi se ukvarjala načrtno skupina ljudi, ki bi delala v »rekreacijski službi«, kjer imajo ponekod naslednje kadre: več strokovnjakov s področja rekreacije, ki so končali Visoko šolo za telesno kulturo in specializirali rekreacijo, nekaj dobrih organizatorjev, psihologe ter ne nazadnje tudi zdravnika.

S tem člankom ni bil namen negirati dela komisije za rekreacijo in šport pri osnovni organizaciji sindikata, temveč jim še pomagati. Zdajšnja oblika ne zadostuje in tudi premalo sredstev je namenjenih za pravilno vodenje rekreacije. V navedeni komisiji delajo ljudje samoiniciativno in amatersko. Takšne oblike pa ne zadostujejo več.

In nazadnje, ali ni naša prva skrb, skrb za človeka!

Strgaršek Janez

Upokojeni sta bili

Res malo je delavk, zaposlenih v Steklarni Hrastnik, ki dočaka-jo polno upokojeitev. Vzrok temu je naporno triizmensko delo in do nedavnega še slabi pogoji dela, tako nam povedo delavke, ki

odhajajo v zasluženi pokoj po dolgoletnem delu v našem kolektivu.

Šolsko športno društvo Mladost

Na OŠ NH »Rajko« Hrastnik spada športno društvo Mladost med najaktivnejše dejavnosti izvenšolskega dela. Pionirji in mladinci v raznih športnih panogah tako zdravo izkoriščajo svoj prosti čas. Organizirano vodijo tudi tekmovanje za najboljšega športnika — športnico leta in najboljši športni razred na šoli.

Poglejmo si nekaj uspehov posameznih športnih panog v letošnjem šolskem letu:

ATLETIKA — Dekleta so v Zasavju prva, na republiškem finalu pa so dosegla drugo mesto z 934 točkami, fantje pa tretje mesto z 814 točkami.

SMUČANJE v Zasavju ni »doma«, zato je letošnja udeležba na republiškem finalu posebno razveseljiva.

KOŠARKA — Na zasavskem prvenstvu so dosegli fantje III. mesto, dekleta pa II. Nastopali so v zasavski podzvezi — zimski ligi.

ROKOMET — Tudi tu so se udeleževali v zasavski podzvezi in zimski ligi kot ekipa Steklarja »B« in zasedli II. mesto.

STRELCI — Organizirali so medrazredna tekmovanja.

TABORNIKI — Pridno so vadili taborniške veščine in se na orientacijskem pohodu na Kalu 28. maja dobro izkazali.

PLANINCI — Napravili so nekaj izletov v okoliške hribe. Pripravljajo se na daljše ture.

GIMNASTIKA — Dekleta in fantje so dosegli v Zasavju I. mesto. Udeležili so se tudi področnega tekmovanja v Celju. Množični šport na naših šolah bo treba podpirati, da bo lahko uspešno deloval in zajel še večje število aktivnih športnikov.

Ponovno smo se poslovili od delavke, ki je 35 let delala vestno in predano v našem kolektivu, to je naša kontrolorka steklenih izdelkov tov. **MOŽIČ OLGA**.

V kolektivu se je zaposlila 1937. leta in mu je vsa leta zvesto služila. V vseh letih dela ni enkrat neopravičeno izostala od dela. Večina svojih let je delovala kot vezalka — pakirala je steklene izdelke. Do pred leti, ko so še vezalke samostojno pakirale po normi, beležimo, da je vedno bila med najboljšimi, ki so prese-gale svoje delovne učinke. Tudi sedaj, zadnja leta njenega dela, lahko rečemo, da je bila vseskozi vestna delavka, ki je z vso odgovornostjo opravljala svoje delo.

Za njeno prizadevanje je bila tudi proglašena za udarnico in bila dvakrat nagrajena. Prav gotovo je to odraz njenega dela v kolektivu, ljubezni do podjetja in njenega osebnega veselja do dela. Med delavkami je bila vedno priljubljena in je skušala po svojih močeh pomagati sodelavkam, predvsem mlajšim pri delu.

Želimo ji, da bi jesen svojega življenja preživela v zdravju in zadovoljstvu v krogu svoje družine in da bi nas večkrat obiskovala in videla, kako kolektiv sedaj dela in se razvija.

Dne 10. avgusta je bila starostno upokojena tov. **MATKO DRAGICA**, zaposlena kot kontrolorka steklenih izdelkov v slikalnici. Tov. Matko se je upokojila z 20 leti delovne dobe. Ko smo se pogovarjali z njo na delovnem mestu, ko je še delala, je vedno imela željo, da bi bila vsaj toliko

zdrava, da bi še nekaj let opravljala svoje delo. Kljub njeni volji in globoki želji, tega ni zmogla. Bolezen je prenašala iz meseca v mesec, trudila se je, ali vendar ni šlo in danes lahko samo rečemo, hvala vam za trud in še mnogo leta v zaslužnem pokloju.

Tov. Matko ima dvajset let delovne dobe in večina v kontroli stekla, kjer smo jo vsi poznali kot pridno in vestno delavko. Imela je do predpostavljenih in sodelavk vedno lep in tovariški odnos. Kaj naj želimo ob slovesu — sigurno samo več zdravja, da bi še dolga leta v krogu svoje družine obujala spomine na nas sodelavce, na delo, ki ga je vedno z veseljem opravljala.

IGNACU V SPOMIN

V jutranji uri 21. avgusta nas je presunila novica, da je v bolnici Trbovlje podlegel operaciji naš sodelavec steklar-pihalec **IGNAC UČESANEK**. Novica je bila še toliko bolj razburljiva, saj je bil v petek 18. avgusta še v službi, vesel in poln humora, kljub težki bolezni, ki ga je počasi toda trdovratno uničevala.

Tovariš Ignac se je rodil 14. januarja 1924. Po končani osnovni

šoli se je zaposlil v steklarni Hrastnik 1. julija 1938 kot odnašalec stekla. Veselje do steklarskega poklica mu je pomagalo, da je pri delu hitro napredoval. Bil je miren, discipliniran in priljubljen pri svojih nadrejenih in sodelavcih. Bolezen pa tudi njemu ni prizanašala. Težko delo steklarja ga je v letu 1969 tako izčrpalo, da je bil ocenjen za invalida III. kategorije. Upali smo, da se bo na novem delovnem mestu v brusilnici njegovo zdravstveno stanje izboljšalo. Tudi lažje delo ni več pomagalo.

Ignac se je vključil takoj po osvoboditvi tudi v kulturno-prosvetno delo. Veselje do igranja v steklarski godbi ga je pripeljalo v to sekcijo, kateri je bil zvest vse do svoje prerane smrti. Tako bo tudi tu ostala praznina. Njegovi prijatelji pri steklarski godbi ga bodo pogrešali, pogrešali bodo njegov veder smeh in humor, kateremu se ni odrekel nikoli. Tako godbeniki, kot njegovi sodelavci v notranjem obratu in v brusilnici, ga bodo ohranili v najlepšem spominu.

Njegovi družini pa vsi izrekamo naše globoko sožalje.

Zanimalo vas bo

PRISLI V PODJETJE

Bašič Ismat — odnašalec, Kačič Drago — pomožni delavec, Potokar Dušan — dostavljalec stekla, Čatić Safet — pobiralec črepij, Povše Jože — krogličar, Podreberšek Drago — dostavljalec stekla, Jevševar Vid — ključavničar, Projič Andrej — pomožni delavec, Oblak Jože — krogličar, Maksimovič Milan — odnašalec, Kristanc Alojz — dostavljalec modelov, Štojs Marjan — dostavljalec modelov, Stražar Viktor — brusilec stekla, Ferme Ivan — predstiskalec, Fazlić Mehmed — menjalec modelov.

ODŠLI IZ PODJETJA NA LASTNO ŽELJO

Kordić Jana — odnašalka, Maček Majda — odnašalka, Peklar Ciril — predstiskalec, Brglez Jožica — odnašalka, Hribšek Anica — odnašalka, Luca Ruža — odnašalka, Brečko Ida — odnašalka, Laznik Ana II. — odnašalka, Gril Franc — odnašalec, Hrštic Razim — odvažalec zmesi.

V JLA

Hlebec Stanislav — dostavljalec stekla, Vrtačnik Nikolaj — pobiralec stekla, Radej Roman — električar, Brečko Anton — ključavničar, Vidmar Roman — krogličar, Kostanjšek Vili — strugar.

UPOKOJENE

Možič Olga — kontrolor stekla, Matko Karla — kontrolor stekla, Hribšek Marija — brusilka stekla.

UMRL

Učesanek Ignac — steklar.

IZKLJUČENI

Podmenik Milan — vzdrževalec v OZD 302, Tomažič Rosvita —

odnašalka, Ivanović Đurđijanka — odnašalka.

SAMOVOLJNO ZAPUSTILI DELO

Hribar Štefaniya — odnašalka, Davidović Borislav — odnašalec, Janjetović Dušan — odnašalec, Zupan Jože — menjalec modelov.

POROČILI SO SE

Kralj Štefaniya — odnašalka in Vindiš Marjan; Lipec Venčeslav — ročni pihalec in Kepa Marija.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Brečko Friderik — steklarski pomočnik, hčerko; Mekše Albin — nabiralec stekla, sina; Volaj Franc I. — nabiralec stekla, sina.

OBVESTILO

Na množičnem sestanku v petek, 1. septembra je kolektiv Steklarne sklenil, da prispeva 2% od svojega osebnega dohodka za mesec avgust za poplavljenca v Pomurju.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: KARL DREMEL	DEL PARNEGA STROJA	PRITOK SAVE IZ BOSNE	FRANC. FILM: IGRALKA (MIREILLE)	IGRALKA NE-MEGA FILMA NIELSEN	URAN		GALVANI LUIGI	LANTAN	ČLOVEK, KI NE TRPI UGOVORA	UGOTO-VITEV IN OZNAČBA BOLEZNI		OBOROŽE-NA KRAJA	NEMŠKI SO-CIALDEMO-KRAT. POLITIK (FRIEDRICH)	PODROČJE OKOLI SEVERNE-GA TEČAJA	LIDIJA OSTERC				
SLOVENSKA PESNICA (ELZA)						LAKOTA					MADRID. ŠPORTNI KLUB								
						DEL KNJIGE, DEL TELESA													
INDIJSKI DROBIŽ					HLAPOVI	DIŠEČA SNOV IZ ČREVESJA KITOV					DEL SODA ALI ŠKAFA						UGLAŠENA KOVINSKA PLOŠČA	OLUPLJENA DREVESNA SKORJA	KRAJ V SAVINJSKI DOLINI
GRŠKO PODZEMLJE, BREZNO							RAJKO RANFL	OCVIRK ANTON			OBRTNIK ŽIVIL. STROKE					MOŠKO IME			
								OGLAŠEVALEC											
	TOVARNA BATERIJ V LJUBLJANI	MESTO V VELIKI BRITAN.										SKRAJNI KONEC POLOTOKA				DEL NEKATERIH LETALSKIH MOTORJEV			
ZVONE DRAGAN			KOŠČEK SUKANCA	GORA V SVICI		TUJ IZRAZ ZA PO DOMAČE						TITAN	JAP. PREDS. VLADE PRED SATOM			NASLOV MONAŠKEGA VLADARJA	RAZVALINA		
SLOVENSKI PESNIK (JANEZ)							VRSTA ŠPORTNIH DISCIPLIN							OBLA					
							PEVNOŠT							LESLIE CARON					
HUNSKI KRALJ, "ŠIBA BOŽJA"							MESTO V FRANCJI				TUJE MONAŠKO IME							ERBIJ	
							NEKO. EGIPT. VLADARJI				KRAJ V PREKMURJU								
HIMALAJSKI ČLOVEK						ČLAN POČITNIŠKE ZVEZE								ILJUŠIN			KOPITAR JERNEJ		
						VIROVITICA								ITAL. FILM: IGRALEC (PAOLO)			SEDEŽI NAD PAR-TERJEM		
	GLAVNO MESTO ČSSR	AMER. ŠAHIST ČEŠKEGA ROKA								EDGAR DEGAS			DOMIŠLJAV GIZDALIN					ŠPANIJA	
		SLADKOVOD-NA RIBA												STANKA GODNIČ					
VAROVALNI OKLEP PRI ŠAB-LJANJU, NAPRISNIK									STOPNJA, POLOŽAJ	PAST								KOKOŠ	VRSTA FRANCO. PREPROG
RIJEKA			RIMSKO MITOLOŠKO PODZEMLJE	LOJZE DOLINAR	PISATELJICA LINDGREN	PRITOK DRINE						JAPONSKA IGRA S KAMENČKI				SINJSKA VITEŠKA IGRA	NAELEK-TREN DELEC		
												HOJA							
SEDANJA MISIJA ZDA PRI POLETIH NA LUNO							AVGUST SENOJA	MUSLI-MANSKI BOG								SLADKO-VODNA RIBA			
ZASTOR PRI OKNU, ZAVESA								RAVEN						TRPLJENJE ZA STOR-JENO DEJANJE					
ČETRTI RIMSKI KRALJ					"HIŠNI" GLODALEC				UTRJEHO BIVALIŠČE GRASČAKOV					JUŽNI SADEŽ					

Za pravilno rešitev nagradne križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada 30 din
2. nagrada 20 din
3. do 7. nagrada 10 din

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, Hrastnik. Pri žrebu bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 22. septembra 1972.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko v avgustovski številki »STEKLARJA« smo do predpisanega roka prejeli 72 rešitev. Izžrebani so bili naslednji reševalci s pravilnimi rešitvami:

1. nagrada — 30 din: KONČINA Erna.

2. nagrada — 20 din: PAVČNIK Ljubica.

3. do 7. nagrada po 10 din: KOBAL Anton, PLATINOVŠEK Karel II, JAGER Greta, PEVCIN Erika, CVETKO Milica.

PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKA

VODORAVNO: šop, zebu, asepsa, Mor, Edo, park, S. P., lanceta, Falk, kura, Ir, teloh, kri, cicerone, vile, smotka, nabodalo, kol, lov, Esma, emocija, Ga, Aon, bar, prevesek, prima, Kra, tipa, King, Ardeni, F. K., Lu, P. M., galan, vrat, Loren, urar, Idaho, epoleta, tele, serija, Verona, rž, Noel, šarm, penale, ha, Akra, akut, etanol.

(D. K.)

Pozdravi iz JNA

Uredništvo Steklarja!

Oglašam se iz »graničarske edinice« Rateče pri Kranjski gori. Obuko sem odslužil v majhnem mestu Petrinji na Hrvaškem, od koder sem odšel 1. avgusta. Sedaj sem graničar na italijanski meji. Od tu prav lepo pozdravljam celoten kolektiv, še posebno pa brigadirje: Hudija, Lanegerja,

Haberla, Percla in ostale, ki sem jih poznal. Prosim vas tudi za Steklarja.

Kavšek Slavko
V. P. 3908/1
64283 RATEČE-PLANICA

Lepo se ti zahvaljujem za kartico in upamo, da ni zadnja. Steklarja ti bomo redno pošiljali na tvoj naslov, ti pa nas dobro čuvaj in straži, da bomo lahko še bolj brezskrbno delali in preživljali svoj prosti čas. Obenem ti tudi čestitamo k 13. avgustu — prazniku graničarjev.

Uredništvo

ZAHVALA

Ob nenadni in nepričakovani izgubi dragega moža in očeta

UČESANEK IGNACA

se iz srca zahvaljujem vsem sosedom in znancem, ki so mi v najtežjem trenutku priskočili na pomoč. Iskrena hvala njegovim sodelavcem notranjega obrata za finančno pomoč, enako sodelavkam in sodelavcem brusilnice za venec in denarno pomoč. Zahvaljujem se upravi in sindikatu Steklarne za venec, obema govornikoma, ki sta orisala lik dragega moža. Pevskemu zboru »Svoboda II«, godbi na pihala za venec in denarno pomoč ter vsem številnim prijateljem, ki so v tako velikem številu spremljali dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Zalujoča žena Glorija, hči Nadi, sin Boris in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi drage žene in mame

PUŠTIŠEK MARIJE

se iskreno zahvaljujem vsem znancem, prijateljem, predvsem pa sosedom za venec in vso pomoč, ki so mi jo nudili.

Zahvaljujem se tudi delavcem IV. izmene za denarno pomoč. Obratu energetike za venec in številno udeležbo, govorniku za poslovilne besede. Godbi in pevskemu zboru »Svoboda II«, vsem številnim darovalcem venec in rož ter vsem, ki so drago pokojnico v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Žalujoči:

mož Mihael in sinova Dušan in Milan
ter ostalo sorodstvo